Tidskrift för SCHACK 1

Årgång 76 • Januari • 1970

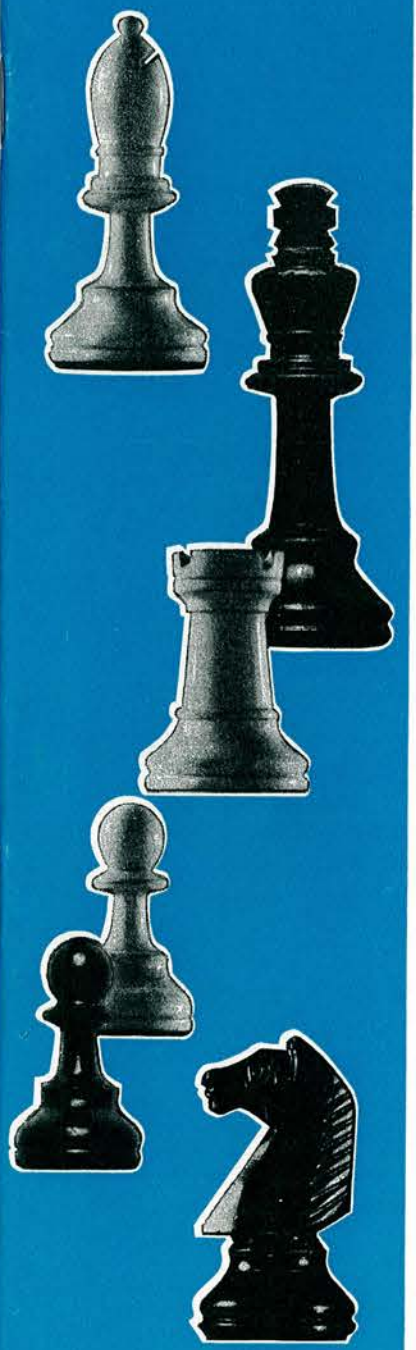

Kan ni se vits vinstkombination?

Särspelet i SM

★

TV-partiet Larsen-Spassky

★

Zandor Nilsson skriver om Mallorca-turneringen

★

BILAGA MEDFÖLJER

Tidskrift för SCHACK

Officiellt organ och medlemsblad
för Sveriges Schackförbund
Box 7123, 402 32 Göteborg 7
Postgiro 60 46 34

Tidskriftskommitte:
Ansvarig utgivare Fil. dr Eric Uhlin, tel. 0303/102 51
Ekonomichef Arne Berggren, tel. 031/14 64 54
Redaktion Bertil Gedda, tel. 031/53 81 04
Ägare Sveriges Schackförbund
Prenumerationspris inom Europa Kr. 26:—, utom Europa $ 6:—

INNEHÅLL

	sid.		sid.
Inbjudningar m. m.	1	TV-partiet Larsen—Spassky	12
Lewi vann snabbschacket	2	Storviks Snabbschack	13
Sverige runt	3	Larsen bragdman på Mallorca	14
Efterskörd till GSS-jubileét	4	Utlandet	16
Distriktsnytt	5	Boknytt	17
Polen ännu en gång	6	Partier	18
Ordet fritt!	7	Omslagsdiagrammet	26
Schackskribenter kongressar	8	Studier	27
Nordiskt nytt	9	Allsvenska serien	28
Ulf Andersson vann särspelet	10	Problem	29
Brev från Islington	11		

PRENUMERERA NU PÅ:

Deutsche Schachzeitung	12 nr/år	37:—
Schach-Echo	24 nr/år	53:—
Schach-Archiv (Euwes lösblad)	12 nr/år	41:—
Schach	12 nr/år	30:—
Deutsche Schachblätter	12 nr/år	20:—
British Chess Magazine	12 nr/år	33:—
CHESS	12 nr/år	30:—
Chess Review (USA)	12 nr/år	50:—
Schachmaty w SSSR	12 nr/år	33:—
Schachmatnij Bjulleten	12 nr/år	48:—
Skakbladet	12 nr/år	21:—
Arbejder-Skak	12 nr/år	18:—
Tidskrift för Schack	10 nr/år	26/22:—

I ovanstående priser inkluderas moms och porto!

SENASTE NYTT:

Dr M. Euwe: Spelöppningsteori bd 10. Spanskt parti i svensk översättning av Eric Uhlin och med analyser t.o.m. 1969	13:—
Golombek: J. R. Capablanca. 75 seiner schönsten Partien	24:40
Matanovic: Schach-Informator VII	30:—

DIVERSE:

Schackpjäser, klubbmodellen, i kraftig kartongask	8:25
Schackpjäser, klubbmodellen, i kraftig kartongask, m. filt	11:—
Schackpjäser, Staunton, i trälåda	23:—
Schackbräden, klubbmodellen av masonit	4:—
Schackbräden, polerad valnöt, mahognyram	58:—
Schackbräden, lyx i redwood, rosenträ och atlasträ	88:—

Mervärdesskatt tillkommer! Snabba leveranser!

SKÅNES SCHACKFÖRLAG

Box 22016 — 200 63 Malmö 22 — Postgiro 63 19 45 — Tel. 040/545 03, 45 26 10

Nr. 1 Januari 1970

Inbjudan till Jugoslavien

Det öppna internationella mästerskapet för Jugoslavien äger rum i Vrnjacka Banja den 2—12 april 1970. Man spelar 13 ronder enligt schweiziskt system med 2 timmar betänketid för hela partiet. De två bästa går vidare till en stormästarturnering, där de får uppehället betalt. Startavgiftens storlek samt de tio priserna meddelas senare. I samma stad hålles 15—19 april tävlingar för 4-mannalag (5 ronder) samt 25—26 april 5-minuters blixt enligt Berger-system, samt vidare 1—3 maj tävlingar i blixt för 4-mannalag. Alla dessa tävlingar är internationella och priser tages ur startavgifterna.

I anslutning till detta spelas den internationella stormästarturneringen i Vrnjacka Banja under tiden 14 april—3 maj.

Gemensamma semesterresor

En och annan schackspelare reser sommartid på semester antingen inom Sverige eller till sydliga länder. Och ofta lider han under sin semester av ensamhet eller brist på schackligt utbyte, särskilt när vädret spelar en ett spratt och hindrar bad och sol.

Men reser man tillsammans med en eller flera schackkamrater så kan ju semestern bli dubbelt så angenäm. Inte heller skulle gemensamma resor hindras av att fruar eller fästmör är med. När damerna går på en shoppingtur, kan ju männen stanna hemma och schacka!

För att få till stånd gemensamma resor föreslår undertecknad ett samarbete och gemensam planering redan före vårens ankomst. Tillskriv mig och uppge era preliminära planer samt önskemål och andra data, så jag kan sammanföra lämpliga kandidater. Skriv under adressen: Sveriges Schackförbunds kansli, Brännkyrkagatan 71, 117 23 Stockholm, L. Laurine. Försök besvara följande: till vilket land och på vilken tid Du vill resa, hur länge Du kan stanna, om Du reser med en dam. Gör också en liten kostnadskalkyl, och uppge också Din ålder, levnadsvanor (rökning?), språkkunskaper, spelstyrka, simkunnighet, intresse för sport, ev. handikap o.s.v.

L. L.

Akademiska mästerskapet 1970

anordnas av Akademiska Schackklubben, Uppsala, under tiden 24/3—30/3 1970.

Prissumman är kr 700:—, vartill kommer tre specialpriser: 1 skönhetspris och 2 hemliga specialpriser. För de senare gäller att det först efter tävlingens slut avslöjas vad de består av och vilken prestation som krävts för deras erhållande.

Spellokal är ASK:s klubblokal, Svartmansgatan 11 B.

Anmälan göres skriftligen till Örjan Hammarberg, Studentväg. 16, 5 tr., 752 34 Uppsala. Tel. 018/11 85 37. I anmälan anges om rum önskas ordnat genom arr:s försorg. Privatrum och studentrum torde kunna ordnas i begränsad utsträckning. Ev. önskemål härvidlag anges i anmälan. Sista anmälningsdag 2/3. Samtidigt som anmälan sker insättes startavgiften kr 25:— å postgiro 51 50 98, Akademiska Schackklubben, Uppsala.

Jönköpings påskschack

Jönköpings Schacksällskap anordnar stora och — som vi hoppas — internationella tävlingar i Jönköping under påskhelgen 1970. Spel enligt Monrads system med en speltid av 45 minuter per parti och spelare, ett parti kan alltså omfatta högst 1½ timma. Tio ronder med början påskafton kl. 9.30 och avslutning annandag påsk omkring kl. 13.00. Fyra ronder spelas påskafton, fyra påskdagen och de två sista ronderna annandag påsk och i samband därmed prisutdelning. Spellokal Hotell Portalen som ligger mitt i centrum av Jönköping. Här kan även rum erhållas till fördelaktigt pris vilket arrangörerna förmedlar om så önskas.

1:a pris 1.000:— kr., 2:a 500:— kr., 3:e 250:— kr., 4:e till och med 7:e pris 100:— kr. samt 8:e till och med 10:e pris 50:— kr. Dessutom ett pris på 100:— kr. till bäste spelare ej klassad i Sveriges Schackförbund samt ett pris på 100:— kr. till bäste junior. Dessut om ett stort antal hederspriser.

Anmälan senast den 7 mars till Torsten Karlsson, Brahegatan 20 A, 552 56 Jönköping, tel. 036/11 34 15 eller till Algot Strandberg, Erik Dahlbergsgatan 7 B, 552 64 Jönköping, tel. 036/12 62 94, samtidigt som startavgiften 30:— kr. insättes på Sällskapets postgiro 44 97 25.

Inbjudan till CUP 70

70-talet har gjort sitt inträde i schackhistorien och Sveriges Schackförbunds Korrespondensschackkommitté (SSKK) celebrerar övergången till det nya årtiondet med en ny populär cupturnering, "CUP 70", med följande tävlingsbestämmelser:

1) "CUP 70"-turneringen är öppen för alla spelare oavsett klass.

2) I första omgången lottas spelarna i 7-mannagrupper.

3) Gruppsegrarna går till semifinal och erhåller SSKK-plakett.

4) Semifinalsegrarna möts i final, som får status som mästarklassgrupp och ges samma kontantpriser.

5) Om antalet anmälda spelare understiger 100, arrangeras final direkt mellan gruppsegrarna.

6) Startavgift kr. 15:—. Anmälningstiden utgår den 1/2 1970 och spelet startar i mitten av februari 1970.

7) Anmälan sker genom insättande av startavgiften på postgiro 52052, A. E. Axelson, Linköping, varvid på talongen anges: "CUP 70".

Avgiftstablå SSKK:

CUP 70	kr. 15:—
Ordinarie klassturneringar:	
Klass 1 (nio spelare)	kr. 15:—
Klass 2 (sju spelare)	kr. 12:—
Klass 3 (sju spelare)	kr. 10:—
Resultatbulletin 1/7 1969—30/6 1970	kr. 5:—

Alla avgifter till postgiro 52052, A. E. Axelson, Linköping.

Inbjudan till Mondorf

Den XIV. internationella Schackfestivalen i Luxemburg äger rum i Mondorf 2/5—10/5 1970. Följande turneringar står på programmet: Öppna int. mästerskapet för Luxemburg (startavgift 100 belg. frs). Blixtmästerskapet för Luxemburg (30 frs), Europamästerskapet för 4-mannalag (130 frs per lag), Internationella lagturneringen (100 frs per lag). I samtliga turneringar höga penningpriser. Anmälan tillsammans med startavgift till Donne' Haas, 9 rue D. Schlechter, Luxemburg, senast 20 april 1970.

Lewi vann snabbschacket

Sverigemästerskapet i snabb-schack utkämpades i Stockholm 3—4 januari som final efter i förväg utförda kvalificeringstävlingar i distrikten över hela landet. Anslutningen blev stor trots den härjande influensan, kylan och långa resvägar. Men det blev ej fullt hundra man av reguljära tävlande, vilka väntades, utan en del reserver fick kärkommet tillfälle att rycka in, främst stockholmare, förstås.

Extra färg och spänning tilldelades tävlingarna genom att en för oss helt ny man, 20-årige stortalangen från Polen, numera som flykting bosatt i Sverige, deltog. Han heter Jerzy Lewi och är både Warszawa- och Polenmästare. Han vann också tävlingen överlägset trots en förlust som tillfogades honom av Åke Olsson. Poängmässigt slutade tävlingen på följande sätt:

1) Jerzy Lewi, Skånes SF 11 poäng,

2—3) Åke Olsson, Stockholm och Magnus Wahlbom, Skåne 9½ p.,

4—9) Staffan Eriksson, Leho Laurine, båda Stockholm, Per Helmertz, Skåne, Martin Johansson, Dalarna, Ingvar Johnsson, Mälardalen samt S. G. Malmgren, Göteborg 8½ p.,

10—11) Bo Bengtsson, Stockholm och Lennart Ljungqvist, Småland 8 p.,

12—21) Kenneth Berglén, Ralph Halleröd, Lars Holmstrand, Christer Nicklasson, Allan Werle och Arnold Åström (samtliga Stockholm), vidare Sven Carlsson, Mälardalen, Rolf Lundqvist, Nordvästra Skåne Jörgen Olsson, Dalarna samt Anders Wirgren, Skåne fick 7½ poäng var,

22—29) Lennart Burman, Jämtland, Hans Åke Cedersund, Östergötland, Åke Edbäck, Dalarna, Bengt Eskilsson, Småland, Anton Fridh, Skåne, Stefan Ivarsson, Nord-västra Skåne, Lennart Liljedahl, Västergötland och John Ljungdahl, Nordvästra Skåne var 7-poängare i det 100 man starka fältet.

Tävlingarna invigdes och avslutades med prisutdelning av SSF:s ordförande Birger Öhman, som tyckte att snabbschacket är väl värt att idkas både som en trevlig spelform, motvikt för överdrivet "blixtrande" samt en bra träning för att pröva fler spelsystem och rationalisera tänkandet.

För det perfekta Monrad-systemet svarade outtröttlige Henry Andersson.

L. L.

Sverige runt

Kjell Vannrud vann Säffle-turneringen

I Säffle Schackklubbs julturnering, som hölls för tredje gången, segrade Kjell Vannrud, Tibro. Turneringen spelades i 7 ronder efter Monrads system. Vannrud vann de 5 första partierna. I sjätte ronden spelade han remi mot Svanqvist och säkrade därmed slutsegern. I sista ronden förlorade han mot S. O. Ark.

Juniorturneringen vanns överlägset av Stefan Kärvling, Vänersborg, som endast släppte en halv poäng. Det var Gunnar Andersson som i sista ronden höll remi mot honom.

Flera norska spelare, bl.a. Arne Zwaig, var anmälda till turneringen, men alla uteblev p.g.a. sjukdom.

Resultat: 1) Kjell Vannrud, Tibro 5½, 2) Sven-Owe Ark, Säffle 5, 3) Allan Bruce, Karlstadsstudenterna 5, 4) Ulf Svanqvist, Ärjäng 4½, 5) Bo Nyberg, Stockholms Södra 4, 6) Martin Johansson, Clemensnäs 4, 7) Helge Österberg, Slottsbron 4.

Juniorturneringen: 1) Stefan Kärvling, Vänersborg 6½, 2) Arne Meurman, Säffle 5, 3) Mats Göransson, Säffle 4, 4) Gunnar Andersson, Slottsbron 4, 5) Hjalmar Belfrage, Säffle 4, 6) Kent Möller Säffle 3½.

En blixtturnering vanns av Kjell Olov Johansson, Ärjäng, före klubbkamraten Ulf Svanqvist.

Ingvar Jonsson vann i Hallsberg

Hallsbergs ungdomsturnering, som startade på annandagen och avslutades på nyårsdagen, hade samlat 30 av de bästa juniorerna i Norden. Det blev en fin seger för Hallsbergs egen Ingvar Jonsson, men det var hårt och spännande ända in i sista ronden. Det avslutande partiet mellan Leif Ögaard från Norge och dansken Sten Fedder slutade emellertid remi och därmed var segern klar för svensken. Poäng för de främsta: Ingvar Jonsson 7, Ögaard 6½, Fedder och Hans Friberg, Trollhättan 6, Jaan Eslon, Falköping, Anders Wirgren, Lund, Lennart Fransson, Hallsberg, Mats Hylén, Åstorp och N. G. Renman, Umeå 5½.

Wahlbom segrare i turneringen i Lund

Lunds Akademiska SK anordnade under tiden 26/12—1/1 en mästarturnering samt sanktionerade turneringar i klass I och klass II.

Mästarturneringen blev intressant, då man lyckats få med det polska stjärnskottet Jerzy Lewi, 20 år, numera bosatt i Sverige. Även Rolf Martens ställde upp, och han räknades förstås som polackens farligaste konkurrent. Överraskande nog gick segern inte till någon av dem utan till Magnus Wahlbom, Lund, som vann med en hel poängs marginal före Lewi.

Resultat för de främsta: Wahlbom 4½, Lewi 3½, Martens 3.

I klass I segrade Ronny Blomdahl, Malmö, vilken därmed erövrade mästartitel i Sveriges Schackförbund. Kvalificerade till första klass blev Jan Bengtsson, Åstorp, W. Harras, Lund, och Jan Ohlin, Limhamn.

Ove Håkansson 50 år

50 år fyllde den 16 december ordföranden i Nordskånes Schackförbund, folkskollärare Ove Håkansson, Finja.

TfS bringar — om också något sent — sin hyllning och välgångsönskan!

I. V.

†

Otto Löwenborg

Tullkontrollör Otto Löwenborg, Malmö, har avlidit i en ålder av 81 år. Han gjorde en stor insats i det svenska schacklivet och var med om att starta Stockholms Schackförbund och var dess sekreterare under många år. Han var också en av initiativtagarna till bildandet av Sveriges Schackförbund 1917, där han var sekreterare den första tiden och även redigerade årsboken. Han var också under några år vice ordförande i Skånes Schackförbund.

Löwenborg var också framgångsrik som tävlingsspelare. Bl.a. var han finalist i tävligen om Sverigemästerskapet 1917 och han spelade också vid denna tid i landslaget. Han skrev också om schack i flera tidningar och gav ut boken "Ur en sekretär".

Efterskörd till GSS-jubiléet

Som nämndes i TfS 10/69 har Göteborgs Schacksällskap till sitt 90-årsjubileum utgivit en liten fyrsidig minnesskrift där sällskapets skiftande öden sedan 1879 skildras liksom även en återblick ges på de äldre schacksammanslutningarna i Göteborg. Lars-Göran Ribeck, som svarat för redigeringen, har prytt minnesskriften med ett tidstypiskt tryck, som här återges, och som markerar den högtidlighet som förr ägnades även formella föreningsangelägenheter. Ribeck har i samband med jubileet haft anledning syssla med den intressanta äldre göteborgska schackhistorien, som förut ägnats stor uppmärksamhet från framlidne lektor Hjalmar Mandals sida, och det framgår därav allt tydligare att GSS kan datera sitt ursprung till 1839. Det året utmanade Schackspelsföreningen i Götheborg Herrar Schackspelare i Stockholm till två korrespondenspartier genom en insändare i tidningen Göthen (s.k. suppleant för Götheborgs f.d. Handels & Sjöfartstidning — indragningsmakten torde ha varit i farten).

Under de följande fyrtio åren äger en serie nybildningar och avtynanden rum, men i stort sett finns kontinuitet genom att såväl medlemmar som materiel lotsas över då schackintresset blossar upp. Ribeck har haft gott stöd i en av Mandal 1954 till sällskapet överlämnad fotostatisk klippbok, sammanställd med oändlig forskarmöda.

Den som vill förvärva minnesskriften kan insända kr 2 i frimärken till L. G. Ribeck, Olivedalsgatan 19, 413 10 Göteborg, som sänder rariteten så länge lagret räcker.

A. B.

Distriktsnytt

Göteborg

Distriktets kvalificering för SM i snabbschack ägde rum i december och samlade 72 deltagare. Alla spelade i en enda Monrad-grupp med 8 ronder. Tävlingen gällde samtidigt som DM i snabbschack.

Resultat för de bäst placerade: 1) Ove Kinnmark 7½ poäng, 2) Gunnar Dahlin 7, 3) V. Chourbanov 6½, 4—7) Bengt Andersson, Harald Pihlgren, Terje Svendsen och Åke Werner 6, 8—11) Ove Alfredsson, John Johansson, Tomas Marinus och Arvid Svensson 5½.

Junior-DM för 1969 i den äldre gruppen gav följande slutställning: 1) Bertil Anséhn, Lundby, 3½ poäng, 2—3) Åke Claesson, Manhem, och Göran Flisberg, Lundby, 3, 4) Stefan Andersson, Manhem, 2½, 5—6) Matti Svenn, Kamraterna, och Bertil Johansson, Lundby, 1½.

Skolschacket. Inom ramen för utbyte av erfarenheter inom ungdomsschacket gästade Malmö Schackförbunds nyvalde ungdomskonsulent Egon Kjellberg den 5 och 6 december Göteborg för överläggningar med Göteborgs Kent Jägerflod. Kjellbergs huvuduppgift gäller stimulans av skolschacket. Kjellberg fick även tillfälle närvara vid triangelmatchen mellan Manhem och Kamraterna, då många ungdomar var i elden.

Stockholm

Den 1 december spelades sista ronden i Stockholms Schackförbunds tävlingar för 20-mannalag, division I. De nya lokalernas storlek tillät gemensam spelkväll för samtliga sex lag, i de gamla lokalerna kunde endast två lag i taget mötas. Sedan Rockaden i första ronden oväntat besegrat Wasa lyckades laget behålla sitt försprång och segra med fyra vunna och en oavgjord match samt 53½ partipoäng, Wasa hade en partipoäng mer men en halv matchpoäng mindre. Hägersten kom på tredje plats med 2 respektive 50, Södra och Schack-27 hade bägge 2 respektive 47½. I fjol uppflyttade Kristallen kom på sista plats med en ½ match — och 47 partipoäng. Som synes var årets serie mycket jämn, endast 6½ partipoäng skiljde mellan Rockaden och Kristallen och den mest överlägsna segern var Wasas 12—8 mot Södra. Kristallens matchsiffror var 10—9—9½—9½—9 vilket besvisar att laget trots sin nedflyttning ingalunda gjorde något fiasko i högsta divisionen.

Vilket lag som går upp i första divisionen är i skrivande stund oklart. I andra divisionen kom Jakobsberg och Stockholms Schacksällskap lika på 4—58 och i tredje divisionen blev det likaså dött lopp mellan Farsta och Wasa B, båda på siffrorna 4—56. Särspel mellan dessa lag ägde rum 15 december.

Paul Karlsson

Västergötland

DM i blixt. Lennart Liljedahl blev suverän mästare för 4:e året i följd. Turneringen spelades i Borås med SK Springaren som arrangör. Segrare i de tre förgrupperna blev Lars Andersson 11½, Lennart Liljedahl 12, B. Andersson 10½. Fyra man från varje grupp gick till finalen.

Resultat för de främsta i finalen: L. Liljedahl 8½, H. Friberg 8, B. Andersson, S. Larsson, B. Berglund 7, L. Andersson och J. Eslon 6. Segrare i B-finalen J. Mörby och i C-finalen C. G. Nilsson.

Juniormatchen i Göteborg vid 48 bord och dubbla ronder vanns åter av Västergötland, denna gång med 53—43 efter ledning i halvtid med 30—18.

I Lusseblixten i Viskafors segrade Fenix på 8 poäng före Springaren 7, Ulricehamn 6, Fritsla 6, Kinna 2, Uddebo 1.

Propagandaturnering för juniorer har för 3:e året ägt rum å Folkets Hus i Alingsås. Tolv klubbar av de inbjudna i distriktet ställde upp med 8-mannalag. Resultat för de bäst placerade: Lidköping 10, Trollhättan 8, Vara 6, Alingsås 6, Borås 6, Uddebo 6.

Uppland

Individuella Upplands DM 1969/70 samlade i år 34 spelare. Resultat:

Klass M: 1) B. Westin, UASS 5 p., 2) L. Falk, UASS 4½ p., 3) B. Eriksson, UASS 4½ p., etc. 9 delt.

Klass I/II: 1) P. Wahlund, UASS 5½ p., S. Björk, Delectus 5 p., 3) T. Weidland, Delectus 4 p.

Juniorklass: 1) G. Granberg, SK-33 6 p., 2) T. Westin, UASS 5 p., 3) A. Lundqvist, SK-33 3½ p., 4) L. Pettersson, Knivsta 3½ p., etc. 12 delt.

Polen ännu en gång

I TfS:s julnummer har Jan Berglund gjort ett valhänt försök att bemöta min kritik av de miserabla researrangemangen i samband med landskampen Polen—Sverige i Lodz. Han inleder med att anklaga mig för att felaktigt ha citerat honom i min skrivelse i samma sak till förbundsstyrelsen, ett vanligt trick i sådana här sammanhang för att misstänkliggöra motståndaren. Det hela inskränker sig till att i den renskrivna versionen tre ord fallit bort, men det framgår likväl av citatets fortsättning till fullo vad Berglund avser. Citaten i brevet ur mitt eget manus till TfS är helt korrekt återgivna. Att de sedan på grund av platsbrist av redaktionen getts en annan utformning i tryck och förkortats, kan knappast jag lastas för.

Berglund hävdar att prisskillnaden mellan den snabba, bekväma och säkra kontinentalrutten Trelleborg—Sazznitz — Berlin —Kutno och den valda vägen via Ystad— Swinoujscie—Kutno inte skulle ligga på ett par tior utan röra sig om 64 kronor — i och för sig en struntsumma i sammanhanget. Lider protokollsekr. av amnesi? I förbundskansilets biljettbeställning genom Nyman & Schultz ingick sovvagn Kutno— Swinoujscie för hemresan. Den kostade 200 zloty per bädd och biljetterna avsågs att inköpas i Stockholm, där de enligt gällande kurs kostade 43:60 netto per styck. Att sedan den svenska resebyrån inte lyckades i sitt uppsåt är en historia, som jag skall återkomma till. Och att de polska värdarna senare betalade ifrågavarande biljetter — de hade faktiskt avsett att betala alla resekostnader inom det egna landet — var något som förbundskansliet var totalt ovetande om och som inte ingick i kalkylerna.

Kansliet hade fått inbjudan till landskampen redan på våren men kunde inte inför förbundsstyrelsen presentera någon form av utredning om den bästa färdvägen vid efterkommande sammanträden. Ingen dimridå av förklaringar kan fördunkla detta faktum. "Ingen hade dock någon annan tanke än att resan skulle gå via Swinoujscie", skriver Berglund. Just det. Det tog mig två timmar att genom SJ resebyrå klara ut, vilken färdväg som är den bästa. Vad värre är för kansliet, även den ansvarige tjänstemannen på Nyman & Schultz hade klart för sig detta. Ja till och med den polska resebyrån, som jag nu talat med, delar denna uppfattning och meddelar samtidigt, att det tar en eller två dagar att ordna med inresevisum den andra vägen. Så nog fanns det tid att rätta till det hela ända in i det sista.

Lagkapten? Lagledare? Reseledare? Berglund suckar över min terminologi att kalla den av Centralstyrelsen utsedde Erik Lundin för lagkapten. Ett sedan fyrtio år tillbaka aktat internationellt namn och i n g å e n d e i laget som reserv. Under mina 27 år i landslaget har vi alltid kallat en sådan deltagare lagkapten. Men kör för lagledare. Men reseledare? Vi såg inte röken till denne "reseledare" under hela hemresan av den enkla anledningen att Lundin och Ulf Andersson tillsammans med SSF:s turistande protokollsekreterare fortsatte till Österrike och Zonturneringen i Raach. Däremot mötte en polsk reseledare upp i Swinoujscie vid framresan.

De olycksaliga biljetterna beställdes alltså av kansliet — jag betvivlar inte den saken — trots mina informationer envist framhärdande i sin felaktiga uppfattning. Men hur var det med minnesgåvan, som skulle överlämnas till motståndarlaget? Lundin fick helt ordna den saken och bara någon timme innan denna — ett bokverk — skulle avlämnas vid avskedsfesten, textades adressen in! Att sedan kansliet inte heller bekymrat sig om sådana elementära saker som att ordna en reseförsäkring för lagmedlemmarna, fullständigar bilden.

★

Den verkliga insinuationen spar Berglund till sist. Att jag skulle ha självutnämnt mig till något slags lagkapten, som "skulle ta hand om allting" och som var ansvarig för den dubbelrondiga matchen måste spelas med förkortad betänketid den första dagen och de avbrutna partierna från båda ronderna den påföljande.

Sanningen är denna. Efter framkomsten till Lodz och cirka fem timmars sömn purrades jag av tävlingsarrangörerna på söndagsmorgonen — inte utan protester — till ett sammanträde med två av dem och den polske l a g k a p t e n e n Doda å ena sidan och vår svenske lagkapten — förlåt, lagledare — Erik Lundin å den andra. Varför de kallade mig och inte Berglund? Search me. Kanske berodde det på att jag efter Lundin var den äldste lagmedlemmen, att polackerna kände mig från sju schackolympiader och två tidigare landskamper, och viktigast av allt, till nöds kunde göra oss förstådda på ryska. Åtminstone en av de i sammanträdet deltagande behärskade endast detta främmande språk.

Nog därom. Vid sammanträdet hävdade arrangörerna med instämmande av Erik Lundin, att man inte på en och samma dag kunde äta frukost, spela en hel rond, äta lunch, spela avbrutna partier från samma rond och därefter hinna med avskedsfesten, packa och fara från hotellet till tåget klockan 17.45. Jag påpekade — Lundin är mitt vittne — att detta med att spela båda ronderna samma dag stred mot all internationell praxis. Arrangörerna å sin sida påpekade, att när nu vårt eget förbund förlagt återresan till sådan tidpunkt (enligt det andra alternativet skulle återresan ha anträtts cirka tio timmar senare, alltså på tisdagsmorgonen men med samma ankomsttid till Stockholm!) så fanns inget annat val. Även jag måste till slut inse detta. Berglund kan det inte.

★

Hemresan är ett kapitel för sig. Berglund slapp vara med på den turen. Enligt försäkringar som Lundin fått skulle allt vara klart och sovplatserna ordnade Kutno —Swinoujscie. En timme före starten från hotellet råkade jag nämna saken för en av de polska ledarna, som satte upp ett förvånat ansikte. Ett blixtbesök på resebyrån i Lodz avslöjade att man i Warszawa var ovetande om saken. Inte underligt, ty någon sådan sovvagnsförbindelse finns inte. Och inte underligt att Nyman & Schultz misslyckades med denna beställning trots en rad telexmeddelanden.

Som tur var fanns en polsk järnvägskollega och tidigare landslagsspelare med på hemresan, han skulle till Poznan. Han lyckades klara ut, att det fanns en sovvagn Kutno—Szcecin och svarade även för konststycket att ordna sovplatser åt laget. Vi väcktes av sovvagnskonduktören vid framkomsten, men på stationen fick vi meddelandet att tåget till Swinoujcie gått för en bra stund sedan! Med nästa tåg skulle vi inte nå färjan till Ystad i tid.

Lyckligtvis fanns det en bussförbindelse. Tre av oss valde denna — järnvägsbiljetterna gällde inte men vi fick följa med på nåder — och irrade runt i geografin med bussen till diverse rurala och idylliska platser. Vi kom fram till färjan cirka en halvtimme före avgångstiden. De övriga valde att åka taxi och själva betala. På färjan var alla så utschasade att de flesta av oss tog daghytter och betalade även dessa själva.

★

Det var meningen att den skrivelse jag sedermera avlät till förbundsstyrelsen skulle cirkulera bland deltagarna för undertecknande, men det blev aldrig tid till detta. Men att resan var botten — det var den allmänna meningen bland de återvändande svenska spelarna. Är det bara när våra anställda förbundsfunktionärer ingår i truppen, som det finns intresse att ordna anständiga resor för landslaget?

Zandor Nilsson

Ordet fritt

"SLASHASEN" GYNNAS AV STADGARNA?

Rubriken är befogad och frågetecknet obefogat — men förklarligt. Enligt våra stadgar har centralstyrelsens regelkommitté möjlighet att tolka stadgarna till slashasens förmån.

Men nu bör vi stoppa detta.

Här följer i korthet ett färskt exempel på hur det kan gå till:

I början av september upprättade föreningen (A), enligt stadgarnas § 27, medlemsförteckning över de medlemmar som tillhörde föreningen den 1 september. Denna förteckning skulle dock inte insändas förrän senast 20 okt. Föreningen måste ju veta vilka medlemmar den har för att kunna anmäla lag till Allsvenskan och/eller distriktets lagtävlingar.

Då föreningens (A) medlemsförteckning inkommit till distriktsstyrelsen (DS) visar det sig att en annan förening (B) på samma ort upptagit några av A:s medlemmar i sin förteckning. Då tillskriver DS dessa och frågar var de skall registreras (då är vi inne i november månad). De tillskrivna svarar, att de skall registreras i B. Att märka är att en av dessa är mästarklassspelare och tillhört A sedan späda junioråldern, att han lovat spela för A i alla dess matcher och att han inte begärt omregistrering. A protesterade hos Centralstyrelsen. Regelkommittén bestämde, att alla tre skall registreras i B. Ty det står inget i stadgarna om, när en slashas får omregistreras. Det står visserligen i § 33 att övergång inte kan ske förrän nästkommande 1 sept. Men det gäller tydligen inte slashasar som värvats. De kan således omregistreras när som helst, enligt regelkommittén.

Regelkommittén har alltså rätt.

Vi anser emellertid, att det måste vara klarare bestämmelser om n ä r en medlem får omregistreras till annan förening på orten. Muntliga löften kan ingen lita på. Det har ju även inträffat tvister i Allsvenskan i liknande fall. Undertecknad kommer att föreslå följande tillägg till § 32:

Schackskribenter kongressar

Den i Lugano 1968 bildade internationella sammanslutningen av schackskribenter — l'Association de la Presse Echéquienne heter den nu — passade på att hålla sin första kongress på Hotel Jaime I i Palma, när turneringen där gick in i slutronderna.

Till president valdes den hittills fungerande ordföranden, spanjoren Jorge Puig, Barcelona. Bland vicepresidenterna för olika världsdelar återfinns för Västeuropa belgaren O'Kelly. Kongressen antog efter omarbetning ett förslag till stadgar, fastställde medlemsavgift och fattade en rad andra beslut. Bl.a. skall man försöka utge en årsbok på basis av utvalda artiklar, som insänds av medlemmarna från det gångna året och sålunda erhåller utmärkelse. Amerikanen Koltanowski leder den kommitté som arbetar med årsboksförslaget, och i vilken denna tidskrifts rapportör ingår.

Önskar medlem registrering i annan förening än den här tillhör, skall han skriftligen meddela detta före den 1 september till den förening, där han är registrerad.

Vi behöver klarare bestämmelser, det tjänar schacket på och vi besparar våra styrelser onödigt besvär. Värvningar och hoppjärkor är skadliga och bör beivras — inte uppmuntras. Undertecknad är tacksam om aktiva schackledare vill säga sin mening om detta mitt förslag i TfS.

Carl Lövsén

SVAR

Inom SSF är huvudregeln den, att en spelare själv bestämmer för vilken förening han önskar blir registrerad. Undantagen har begränsats så starkt som möjligt. Detta är enligt min mening en god ordning.

Insändarens redovisning av § 33 (andra meningen) är ofullständig. Lydelsen är följande: "Sedan spelaren deltagit i eller med eget medgivande anmälts till sådan tävling (landsförbundets eller distriktsförbunds), kan omregistrering till annan förening ej ske före nästkommande 1 september; dock må..."

F.ö. finner jag det förvånande, att en föreningsledare vill ha kvar medlemmar, vilka han funnit anledning beteckna som skett i insändaren.

Ernst Ahman
Ordf. i SSF:s regelkommitté

Spasski Oscar-vinnare

Sedan slutresultatet i turneringen blivit klart röstade kongressen fram en lista för de tio bästa schackspelarna under 1969. 51 schackjournalister från hela världen deltog — en del per telegram och brev.

Som etta och Oscar-vinnare i schack nominerades för andra året i följd Boris Spasski, Sovjet. Hans seger över landsmannen Petrosjan i VM-matchen på våren 1969 gav honom så gott som alla röster. Så här såg tiobästalistan ut efter sammanräkningen av de röstandes platssiffror — angivna inom parentes.

1) Spasski (55), 2) Kortnoj (168), 3) Petrosjan (201), 4) Larsen (224), 5) Polugajevski (318), 6) Hort (365), 7) Portisch (375), 8) Smyslov (395), 9) Geller (455) och 10) Gligoric (471).

Härefter följde närmast 11) Botvinnik (474), 12) Matulovic (482), 13) Keres (488), 14) Uhlmann (493), 15) Reshevsky (503) och 16) Stein (507).

Fischer topprankad

Att Robert Fischer inte var med på listan berodde givetvis på att han inte var aktiv under 1969 — den kandiderande måste om jag inte missminner mig ha mött minst 13 stormästare sammanlagt i de turneringar de deltagit i under året. Och Fischer hade bara spelat ett enda parti — mot landsmannen Saidy i en klubbmatch! Men att amerikanen rankades högt kunde man se av den röstning de kongressande scheckjournalisterna till sist gjorde på laget "Övriga världen" till den i vår planerade matchen mot Sovjet. Denna röstning var i alla händelser bara "rådgivande" eftersom laget "Övriga världen" enligt FIDE:s beslut enväldigt uttas av dess lagkapten Dr Euwe. Så här såg i alla händelser schackskribenternas val ut:

1 Fischer, 2) Larsen, 3) Hort, 4) Portisch, 5) Gligroic, 6) Matulovic, 7) Uhlman, 8) Reshevsky, 9) Najdorf, 10) Ivkov samt som reserver 11) Mecking och 12) Unzicker.

Jag vill tillägga att de kongresande schackjournalisterna blev synnerligen generöst mottagna av tävlingsarrangörerna, som svarade både för inkvartering och förplägnad på det utmärkta Hotel Jaime I. Nästa journalisträff kommer att äga rum i Siegen i Västtyskland i samband med Schack-OS 1970.

Zandor Nilsson

Prenumerera på TfS

Nordiskt nytt

Brev från Norge

Kära schackvänner!

Jag har blivit ombedd att ge en liten återblick på norskt schack vid övergången till 70-talet, och det är då naturligt att nämna den radikala ändring av våra förbundsstadgar som företogs vid kongressen i Bergen i juli 1967. Norges Sjakkforbunds organisationsform blev då "demokratiserad" på så vis att alla schackkretsar (förbund) i landet blev representerade i landsförbundets representantskap, vilket fastställer och övervakar förbundsstyrelsens arbetsprogram.

Denna och andra förändringar som genomförts har vid sidan av en ständigt ökad service- och kontaktverksamhet lett till en total uppslutning kring Norges Sjakkforbund med en explosiv ökning av dess medlemsantal — 80 % på tre år. Jag tror också att förbundets mångåriga arbete med skol- och ungdomsschack nu börjar bära frukt.

Schack i skolan som fritidsverksamhet har nu genomförts i så gott som hela landet. Kommuner och skolstyrelser betalar nu lärarlön till schackinstruktörer. Så gott som alla våra elitspelare i dag har tidigare varit skolspelare, och på den vägen får vi ständigt nya rekryter till toppschacket.

Men det norska schackets ekonomi är tyvärr dålig. Vi är i dag i den paradoxala situationen, att vi har en mycket stark elit (t.o.m. efter europeiska mått) på 10—12 man, men på grund av dålig ekonomi och helt utan statligt stöd kan vi inte ge dessa spelare möjligheter till träning och internationellt tävlingsspel. Jag är säker på att flera av dessa skulle kunna bli internationella mästare, om de bara finge tillfälle att oftare tävla internationellt. Som det nu är kan förbundet bara delvis betala spelarnas resor men ingenting för uppehälle.

Enda utvägen att råda bot på detta är att organisationen stärks genom att alla spelare i landet sluter upp om förbundet. Genom ett intensivt ungdomsarbete måste vi väcka myndigheterna, så att de äntligen inser att schack är ett lika viktigt ungdomssocialt arbete som andra verksamheter som nu får statligt stöd.

En ljuspunkt är att allt fler ungdomar nu kommer in i det administrativa arbetet, och jag tror att det i början av 70-talet kommer att bli ett generationsskifte i norsk schackadministration.

Jag hoppas också att 70-talet kommer att ge ett ökat schackligt utbyte mellan Sverige och Norge — och då inte bara när det gäller våra elitspelare, utan också i klubbsammanhang. Kommunikationerna har ju nu förkortat avstånden och det finns nu möjligheter att spela en klubbmatch över en helg. Jag vet att intresset för sådana tävlingar är stort i Norge, och jag tror också att svenska klubbar är intresserade.

Trygve Waage

Det pågår nu som bäst ett parti i norsk radio mellan er elitspelare Zandor Nilsson och vår tidigare nordiske mästare Ragnar Hoen. Detta är ett verkligt publikparti, och vi anser att sådana tävlingar är den bästa schackpropaganda som finns.

Till sist vill jag önska Sveriges Schackförbund och alla svenska schackvänner ett riktigt gott och framgångsrikt nytt år!

Trygve Waage

★

Brev från Finland

Det är inte mycket som hänt i det finska schacklivet efter sommaren. Det enda är, om man förbigår de otaliga blixtturneringarna, en liten mästarturnering med deltagare från Helsingfors Schackklubb och Gambiten. Den spelades i lugn klubbturneringstakt.

K. Ojanen och E. Ridala delade segern med 6½ (av 9), trea blev klubbens italienare dr. G. Pegoraro 6, medan jag fick nöja mig med en fjärdeplacering med 5½ poäng. Sedan följde I. Solin 5, I. Brander och G. Kvist 4, N. Wikberg 3½ jämte I. Haanpää och V. Palomaa 2.

Helsingforsmästerskapet avgöres efter julen.

Eero E. Böök

Ulf Andersson vann särspelet

Av JAN BERGLUND

Ulf Andersson vann 1969 års SM-särspel överlägset efter att ha besegrat Åke Olsson i två partier och endast tappat ½ poäng mot 1968 års sverigemästare Börje Jansson. Ulf är med sina 18 år den yngste sverigemästaren genom tiderna. Ståhlberg hade tidigare rekordet och var 20 år när han spelade hem sitt första SM.

Hur kommer det sig då att Uffe vann med hela två poängs marginal? Svaret är helt enkelt att Ulf redan är bättre än sina svenska kollegor. Om särspelet hade spelats i somras, hade det kanske blivit hårdare kamp och en oviss utgång. Men under årets lopp har Ulf utvecklats avsevärt. Han har blivit bättre och bättre för varje tävling och det lär nog dröja innan han får någon svensk konkurrens.

Perfekta arrangemang

Ulf Andersson visade sin tacksamhet till Arboga Schackklubb — som han tillhört under hela sin aktiva tid — genom att vinna sitt första SM just på hemmaplan. Av arrangemangen att döma kände arbogaklubbens medlemmar tydligen på sig att hemmasonen skulle klara biffen. Man hade lagt ned stor omsorg för att alla skulle trivas. T. ex. kompletterades demonstrationsbrädet med dragföljden så att publiken precis visste uppläggningen av spelet och själva kunde kontrollera eventuell tidsnöd. Idén är ingalunda ny men alltför sällan realiserad. Dessutom kommenterades partierna i ett angränsande rum.

Ulf god PR-man

Kommunalrådet Nils Brodin invigde å Arboga stads vägnar tävlingen med att gratifiera Ulf för den PR han gett sin hemstad. Tävlingsledaren Jacob Ekelund förrättade så lottningen. Ulf var mycket nöjd med lottens utslag eftersom han skulle starta de båda omgångarna med frirond och alltså skulle kunna spela på de andras resultat. Detta var kanske en bidragande orsak till att Ulfs seger blev så stor. Både Åke och Börje blev tvingade att spela på vinst mot Uffe i sista omgången, vilket hör till de svåraste saker man kan råka ut för. Det kan t.o.m. stormästarna Barczay, Matanovic och Portisch m.fl. intyga från zonturneringen.

Ulf Andersson — sverigemästare 1969

Rond för rond

Tävlingen inleddes mellan Åke och Börje. Börje gjorde några schablonmässiga drag i mittspelet och kom i nackdel. Åke släppte inte greppet och kunde avsluta med en effektiv springarmanöver runt hela brädet och hade i avbrottet forcerad vinstställning.

Andra rondens parti mellan Ulf och Åke emotsågs nu med stor spänning. Man väntade sig hård kamp. Därav blev intet. De flesta åskådarna fick vända i porten, ty redan efter två timmars spel och 18 drag resignerade Åke. Visserligen hade han ur publiksynpunkt kunnat sprattla emot ännu ett tag men ställningen erbjöd inga vettiga drag.

Tredje rondens parti kom att bli avgörande för, huruvida andra omgången skulle präglas av snålspel eller inte. Nu kunde Börje inte som vit besegra Ulf, utan partit blev remi. En mycket kampbetonad sådan. Ulf ledde i halvtid och hans båda medtävlare blev tvingade att satsa för fullt i slutspurten.

Börje startade med en gruvlig revansch på Åke, vilket kom arrangörerna att gnugga händerna. Även sista rondens parti skulle komma att ha betydelse. I femte ronden spelade Ulf helt naturligt på remi, och detta lyckades precis — ända tills Åke helt ovetande gick rakt i en matt!

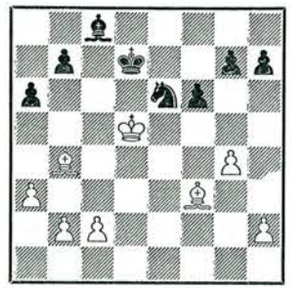

I denna ställning spelade Åke 34. Le4?? med hotet 35. Lf5. Ulf svarade blixtsnabbt med 34. — b5! och det finns ingenting att göra åt matthotet Lb7.

Förutsättningarna inför avslutningsronden var att Börje Jansson hade allting att vinna men ingenting att förlora. Hans andraplats var klar, men i händelse av vinst skulle han uppnå ett nytt särspel. Därför krånglade han lite i öppningen, men det hjälpte inte mot en skärpt Ulf. Denne hittade ett snyggt bondeoffer som omöjliggjorde en vettig utveckling för Börje. Avslutningen var sedan en ren rutinsak för Uffe.

Inga förberedelser

Många är kanske intresserade av att veta hur man förbereder sig ifnör ett särspel. Svaret är: "Ju mindre desto bättre". Ulf hade inte tagit i en schackpjäs sedan zonturneringen. Börje hade spelat två partier i Uppsala och Åke hade spelat flera partier i KM och DM plus en del blixt.

☆

BREV FRÅN ISLINGTON

Den femte årgången av Islington Open hade samlat 136 deltagare från 9 nationer. Förhandsfavoriter var stormästaren Kavalek, Tjeckoslovakien, samt de internationella mästarna Ree, Holland, och Levy, Skottland. Tävlingen var upplagd som en weekendturnering, 6 ronder Monrad, vilket innebar en rond på fredagen, tre på lördagen och två på söndagen. Dragserien, 48 drag på 2 timmar, i samband med det pressade programmet medförde att välspelande partier blev mycket sällan förekommande. Efter fyra timmars spel avdömdes partierna. Här kunde man sålunda, i en komplicerad ställning, få sin dom på några minuter.

Efter 4 ronder ledde Baren, Kavalek och Ree på 3,5 poäng. I den femte ronden skulle de förstnämnda spela mot varandra. Detta parti slutade remi och Ree kunde vinna turneringen efter två vinstpartier i de avslutande ronderna. Le.vy inledde taktiskt (?!) med två remier, varefter han tog fyra raka vinster mot betydligt lägre rankade spelare. Det är ganska karakteristiskt för turneringssystemet, att Ree aldrig behövde spela mot någon av sina hårdaste konkurrenter.

Efter följande remiparti i första ronden spelade jag tre vinst- och två förlustpartier; summa 3,5 p. sålunda. Bellinger—Grahn: 1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sc3 Lb4 4. Sf3 b6 5. e3 Lb7 6. Ld3 Se4 7. Dc2 f5 8. 0—0 L×c3 9. b×c3 0—0 10. Sd2 Dh4 11. f3 (11. g3 Sg4! 12. e4 f×e4!) 11. — S×d2 12. L×d2 d6 13. Tae1 Sc6 14. e4 f4 15. e5 d×e5 16. d5 e×d5 17. c×d5 Se7 18. c4 Tf6 19. T×e5 Th6 20. h3 Sg6 21. L×g6 T×g6 22. Tfe1. Svart har inga resurser att genomföra ett angrepp och måste nöja sig med remi. 22. — T×g2† 23. remi.

Resultat: 1. Ree 5,5 p., 2—7. Barden, Botterill, Fuller, Kavalek, Lee och Levy 5 poäng.

Lars Grahn

TV-PARTIET LARSEN – SPASSKY

I slutet av förra året visades i TV ett parti mellan Bent Larsen och Boris Spassky. Sändningen väckte förstås stort intresse bland schackvännerna runt om i landet. Det är bara att hoppas att fler program av det slaget skall följa. Vi återger nu partiet med kommentarer både av världsmästaren och hans danske motståndare.

Nr 1. FRANSKT PARTI

Larsen **Spassky**

1. e4

Larsen: En överraskning för Spassky? Jag har visst öppnat med e4 mot honom bara en gång, i Moskva -59, då han spelade sicilianskt.

1. — e6

Spassky: Svart återgäldar vänligheten. Det franska försvaret har jag använt mycket sällan. Det enda tillfälle, då denna öppning utgjorde mitt kampvapen, var i matchen mot Geller i Suchumi 1968.

2. Sf3

Larsen: Han kan alltid gå över till sicilianskt med 2. — c5. Jag ville undvika varianten 2. d4 d5 3. Sc3 Lb4.

2. — d5 3. Sc3 Sf6 4. e5 Sfd7 5. d4

Larsen: Samma ställning som i Spassky —Petrosian, 18. matchpartiet 1966. Varianten anses inte vålla svart några större bekymmer.

5. — c5 6. dXc5 Sc6 7. Lf4 LXc5 8. Ld3 f6

Larsen: Det mest energiska draget. Ett grovt fel är 8. — 0—0? p.g.a. löparoffret på h7.

9. eXf6 SXf6

Larsen: Jag övervägde här något en uppställning med 0—0—0, men vit uppnår knappast något mer än att ge svart angreppschanser!

10. 0—0 0—0 11. De2 (?!)

Larsen: Det nämnda partiet Spassky—Petrosian, som jag inte kom ihåg så noga, fortsatte med 11. Se5. Fast Spassky vann, kan man inte säga, att han uppnådde någon öppningsfördel. Det strategiska målet för vit är förstås att säkra en blockad av de svarta centrumbönderna. Nu efteråt betraktar jag textdraget som tvivelaktigt.

11. — Sh5! 12. Lg5

Larsen: Det är möjligt att 12. Le3 är bättre (12. — d4 13. Se4 är bra för vit). Efter t.ex. 12. Le3 Sf4 13. Dd2 Ld6 14. Sb5 kan vit arbeta med sprängningsdraget c2—c4.

12. — Sf4 13. Dd2 Dc7 14. Sb5 Db8 15. c4

Spassky: Vit har inte lyckats få någon spelöppningsfördel och måste nu, efter partidraget, spela mycket exakt för att inte hamna i ett kritiskt läge. Starkare var därför 15. Tae1.

Larsen: Då vit inte har nåra utsikter att blockera svarts bondecentrum, måste han oskadliggöra det på detta sätt.

15. — SXd3

Spassky: Ytterst lockande var 15. — Sh3† 16. Kh1 TXf3 17. gXf3 Se5 18. Le2 Ld7 med initiativ för den offrade kvalitén, men jag föredrog att ha "en fågel i handen i stället för tio i skogen".

16. DXd3 Se5! 17. SXe5 DXe5 18. Lh4

Larsen: Ett svårt beslut. 18. Le3 dXc4 kostar en bonde, men 18. Ld2 kom i betraktande.

18. — a6 19. Sc3

Spassky: På 19. Lg3 kan 19. — dXc4 bli obehagligt för vit, ty 20. DXc4 besvaras med 20. — aXb5 o.s.v.

19. — Df4 20. Lg3 DXc4 21. DXc4 dXc4 22. Tad1!

Larsen: Inte 22. Tfd1 p.g.a. 22. — e5!

Svart har en bonde mer och löparparet. Men löparen på c8 är inte ute ännu, och det ger vit förhoppningar. Vid denna tidpunkt ansåg jag faktiskt inte, att jag var i allvarlig förlustfara. Men jag var förstås klar över, att min enda vinstchans låg i att Spassky skulle övervärdera sin ställning.

22. — b5

Larsen: Svart hade att välja mellan detta och 22. — e5, och det är svårt att säga vilket som är bäst. Efter 22. — e5 23. LXe5 Lg4 24. Td5 eller 23. — Lf5 eller Le6 24. Ld6 är ställningen utan tvivel hållbar för vit, även om mina tankar gick till det parti, som jag förlorade mot Spassky i Santa Monica, då han i en ställning, där jag borde fått remi, kunde utnyttja min tidsnöd och skaffa sig en farlig fribonde på damflygeln och sedan vinna.

Här tycks dock bondemajoriteten på damflygeln inte vara någon avgörande faktor.

23. a4!

Spassky: Larsen för kampen mycket exakt. Så länge de vita pjäserna är aktiva, måste han försöka försvaga de svarta bönderna på damflygeln.

23. — b4

Spassky: Den enda möjligheten att kämpa för segern.

24. Se4 Le7 25. Ld6

Larsen: 16 minuters betänketid. Jag förkastade 25. Td4 för 25. — a5! och likaså 25. Sd6 för Ld7. Mot 25. Tfe1 är 25. — Td8 inte särskilt bra p.g.a. 26. TXd8 LXd8 27. Sd6 c3 28. bXc3 bXc3 29. Tc1 La5? 30. Sc4, men svart spelar helt enkelt 25. — Lb7, t.ex. 26. Td7 LXe4 27. TXe4 Tfd8!

25. — LXd6

Larsen: 25. — Ta7 kan bl.a. besvaras med 26. LXe7 TXe7 27. Td4 a5 28. Tc1 La6 29. Sc5.

26. TXd6

Larsen: 26. SXd6 är svagare, både p.g.a. 26. — Ld7 och 26. — a5.

26. — e5

Spassky: Efter partiet sade Larsen, att han mera var rädd för 26. — Lb7. Jag avstod dock från detta på grund av 27. TXe6 (bra är även 27. Sc5 Ld5 28. SXe6), men likväl utgjorde fortsättningen 26. — Lb7 vits bästa praktiska chans. Efter partidraget uppkommer en forcerad remiställning.

Larsen: Spassky valde textdraget, därför att det enligt hans mening innebär en fälla.

27. Tc1 Lf5 28. TXc4 Tac8 29. TXc8

Spassky: Detta är starkare än 29. Sc5 Tf6! 30. TXf6 gXf6 31. a5 Kf7.

29. — TXc8 30. f3

Larsen: Garderar springaren och ger kungen luft. Varje spår av fördel för svart är nu borta.

30. — LXe4 31. fXe4 b3 32. TXa6 Tc2 33. Tb6

Larsen: Tornet bakom fribonden! Vit hade naturligtvis inte tid att ta e-bonden också: 33. Te6 TXb2 34. TXe5??? Tc2 35. Tb5 b2 och svart vinner.

33. — TXb2 34. a5 Kf7 35. a6 Ta2 36. TXb3 TXa6 Remi.

★

STORVIKS SNABBSCHACK

Storviks snabbschack samlade i år inte så många deltagare som vanligt, delvis beroende på att tävlingen måste flyttas till veckan efter allsvenskan. Det blev väl nu kanske för mycket spel på en gång för "allsvenskarna" i allmänhet. Dessutom har ju tävlingen, som nog är den äldsta i sitt slag (den gick nu för sextonde gången), fått många efterföljare, vilket minskar lusten att resa långa vägar.

Fjolårssegraren Åke Olsson var anmäld, men uteblev liksom många andra på grund av trafiksvårigheterna efter nattens snöstorm. I hans frånvaro var Martin Berglund, Katrineholm, klar favorit, men denne havererade i näst sista kvalronden mot Willborg. Under tiden hade Haldo Nilsson, Falun, ordnat en imponerande rad ettor i sin kvalgrupp. I den spännande finalen släppte han sedan en halva till Willborg, men segern över den "eviga" tvåan i Storvik, Westin, Uppsala, avgjorde saken. Ingen överraskning egentligen att Haldo vann — redan i fjol visade han lejonklon i samma turnering, och det är tydligt att snabbschack ligger väl till för honom.

Resultat i mästarklassen: H. Nilsson, Falu SK 2½, B. Westin, Uppsala ASS 2, B. Willborg, Långshyttans SK 1½, Y. Seger, Långshyttans SK 0.

Klass I: U. Karlsson, Kristallens SK 2½, B. Wiker, Fagersta SS 2, K. Kvist, Kungsgårdens SK 1, H. Molinsky, Schack 27 ½.

Klass II: Segrare T. Larsson, Norrsundet.

Larsen bragdman på Mallorca

Av Zandor Nilsson

Bent Larsens bragd att trots en så usel start vinna V GRAN TORNEO INTERNACIONAL DE PALMA DE MALLORCA kommer förvisso att gå till schackhistorien, som en av dess främsta kampprestationer. Den danska stjärnan förlorade redan i första ronden mot Mecking och i den andra mot Spasski — i det senare partiet hade han ett klart övertag, då han förbisåg ett ganska enkelt skenoffer och genast gav upp. I femte omgången fick han notera ett tredje nederlag mot starke tjecken Hort, och de flesta bedömare trodde nu att han var helt borta ur tätstriden och skulle åstadkomma ett mediokert resultat liknande det i Puerto Rico kort före. Dessutom hade den sovjetiska schackfederationen utsett de tre främsta att försvara sin schackära — världsmästaren Spasski, exvärldsmästaren Petrosjan och turneringskämpen Kortjnoj – de tre främsta även på FIDE:s officiella ranglista! Med sina 13 stormästare och 5 internationella mästare var femte Mallorca-turneringen starkare än någonsin tillförne.

Men nu visade vår nordiske schackviking sin världsklass och sin fighteranda, som han med rätta är så berömd för. I ronderna 7—10 besegrade han i tur och ordning Kortjnoj Unzicker, Panno och Diez del Corral, den bäste av spanjorerna i denna tävling. Larsen betecknade själv i en intervju sitt spel i denna del av turneringen som bland det bästa han presterat. Han låg nu ensam på andraplatsen endast en halvpoäng efter ledande Petrosjan men före Spasski och Hort. Den senare hade i likhet med Larsen efter en dålig start gjort en stark återhämtning och var ända in i det sista inom räckhåll för segerpremien.

I elfte ronden spelade Petrosjan remi mot landsmannen Kortjnoj, som i föregående rond sensationellt förlorat mot spanjoren Toran, och Larsen remiserade mot svårslagne jugoslaven Parma. Spasski besegrade Penrose och Hort slog Medina. De låg nu jämsides med Larsen. I nästa rond var Larsen definitivt ikapp exvärldsmästaren. Denne måste nöja sig med remi mot Västtysklands främste företrädare, Unzicker, medan Bent i stor stil slog den argentinske veteranen Najdorf och tog revansch för det försmädliga nederlaget mot samme motståndare i Lugano-OS 1968. Hort kämpade mot Mecking i 60 drag innan remislutet var ett faktum, medan Spasski med sitt fredsslut i 24 drag mot Damjanovic inledde den serie på sex remier, som definitivt skulle avlägsna världsmästaren från segerpallen. Och som så när hade gett honom titeln "remikung" om inte Parma hade räddat honom från den tvivelaktiga äran med sina 15 remier totalt mit Spasskis 14!

Rond 13 innbar för Larsen en riskabel balansgång nära förlustens brant mot Pomar, som presterar ett oantagligt pjäsoffer, men remislutet säkras dock efter 42 drag, och Larsen har även nerver att avböja ett remianbud, när det hela var som mest kritiskt! Remi i 25 drag mellan Petrosjan och Panno och i 17 mellan Spasski och Hort. Sjuttonårige brasilianaren Henrique Costa Mecking, som sensationellt tagit ledningen i början av tävlingen och hela tiden uppvisat ett spel av hög klass, besegrar ungerske veteranen Szabo och ligger med 8 poäng på delad andraplats med Spasski och Hort! Hans stormästardröm att uppnå ytterligare 2½ på de återstående fyra ronderna krossas brutalt av Kortjnoj i följande rond. Det skall visa sig att inte ens världsmästaren uppnår ett stormästarresultat i denna årets antagligen starkaste internationella tävling!

Bent Larsen

Rond 14. Larsen kämpar efter två förlängningar till slut ner Toran i ett slutspel med torn och olikfärgade löpare. Petrosjan vinner mot Diez del Corral, sedan han äntligen kunnat sätta sin kung i trygghet genom att vandra över med den på damflygeln. Kortjnoj vinner för en gångs skull ett starkt anlagt parti mot Mecking — den ryske fightern var inte på humör i denna tävling och var också starkt förkyld under en del av denna.

Petrosjan och Larsen möts inbördes i rond 15! Exvärldsmästaren får som vit snart terrängfördel, men dansken försvarar sig kallblodigt och hans front uppvisar inga direkta svagheter. Vid 32 drag gör Larsen ett av sina sällsynta remianbud — han är medveten om att han har det lättare slutprogrammet av de två. Petrosjan tvekar men antar till slut erbjudandet. Något av en antiklimax för den talrika spanska publiken, som bespetsat sig på "sangre y arena" — blod och sand! Spasski och Kortjnoj spelar ett kort remiparti, Damjanovic och Hort ett något längre. Ställningen är oförändrad i toppen.

I rond 16 samlar sig Petrosjan och slår Najdorf (partiavd.) Denne lyckas inte finna den vackra offerfortsättning, som skulle ha gett honom trumf på hand — den upptäcktes först i analyserna efter partiet. Larsen mobiliserar hela sin slutspelskonst och slår bulgariske hårdingen Bobotsov. Kortjnoj vinner över Englands champion Penrose, men det är nu för sent att blanda sig i striden om segerpalmen. Spasski förmår inte uträtta något med sitt kungsindiska försvar mot Unzicker. Remi.

Sjuttonde och sista ronden. Enorm spänning och ett stort publikuppbåd i spellokalen på Hotel Jaime I. Inte minst därför att två spanjorer är inblandade i segerkampen mellan de två huvudkonkurrenterna. Exvärldsmästaren har vit mot Pomar, Spaniens ende stormästare och en gång ett schackunderbarn med världsrykte. Larsen har svart mot Medina, sjufaldig tidigare spanienmästare, andra framgångar att förtiga.

Med stor taktisk klokhet bemöter Larsen Medinas försök att spela angriparen och spanjoren kommer i stället i underläge efter en optimistisk manöver på kungsflygeln. I detta läge inträffar plötsligt en sensation — Petrosjan bjuder Pomar remi efter 14 drag Den sovjetiske stormästaren har naturligtvis med sin kyliga och långt drivna objektivitet i bedömningen insett, att ställningen inte längre är till hans fördel. Men ändå. Detta startar en epidemi av remier med ett undantag.

Bent har genast situationen klar för sig. Nu har han äntligen fått chansen, och det gäller att inte försitta den. Med glänsande spel bestraffar han Medinas partianläggning, offrar två pjäser och sätter motståndarens kung matt! (partiavd.). Långvariga applåder. Gratulanterna strömmar innanför repen och skockar sig kring bordet. Bent uppträder med sitt vanliga lugn, men det måste ha varit ett stort och skönt ögonblick i hans liv!

★

Det har varit särskilt intressant att iaktta Spasski och Petrosjan i denna deras första storturnering tillsammans, sedan de bytt roller i världshierarkin. Av den glade skämtaren och imitatören Spasski har det blivit en allvarlig man — det glada leendet från förr lyser sällan upp hans ansikte. Han följer anspänt sina konkurrenters spel och hans eget uppvisar en försiktighet i anläggningen, som skvallrar om det ansvar han känner i sin nya ställning som världsmästare.

Nu är det Petrosjan som ler avkopplat och skämtar, och vars gester och mimik framlockar leenden både bland deltagare och åskådare. Mera riskvillig är han också, även om det ligger i hans natur och spelsätt att i första hand söka stävja motståndarens avsikter. Då artikelförfattaren efter exvärldsmästarens snabbremi i sista ronden undrade, om det inte lönat sig att kämpa vidare svarade Tigran: — Ja schachmatyi tak nje igrajo — Jag spelar inte den sortens schack. Han syftade säkert på Larsens i hans ögon ibland va banque-artade spel, som någon gång kan leda till kännbara bakslag.

Slutställning: Larsen 12, Petrosjan 11½, Kortnoj och Hort 10½, Spasski 10, Diez del Corral 9½, Mecking och Panno 9, Parma och Najdorf 8½, Szabo och Unzicker 8, Pomar 7½, Bobotsov, Damjanovic och Penrose 6½, Toran 6 och Medina 5 poäng.

Tal åter i form

Exvärldsmästaren Tal har nu återvunnit sin fulla spelstyrka, sedan han lyckligen genomgått en operation för sin njursjukdom. I den stora turneringen i Tiflis, som ägde rum kring årsskiftet, delade han segern med Gurgenidse. Det var 16 deltagare, varav 8 stormästare, 5 internationella och 3 nationella mästare. Genom sitt resultat vann nu också Gurgenidse stormästartiteln. Resultat för de främsta: Tal och Gurgenidse 10½, Hort 10 (obesegrad), Ciocaltea, Gufeld och Suetin 8½.

UTLANDET

Budapest Landskampen Ungern—RSFSR slutade med ungersk seger med 27—21, därav i seniormatchen 12—12. Resultat vid de främsta borden: Portisch—Polugajevsky 1½—2½, Lengyel—Geller 1—3, Barca—Saitsev 2—2, Barczay—Antoschin 1½—2½, Forintos—Averkin 3—1.

Chicago I "Continental Open" deltog 77 spelare och man spelade 6 ronder Monrad. Resultat för de främsta: 1) Kavalek 5½, 2—4) R. Byrne, C. Brasket och A. Karklin 5.

Emmen I den internationella damturneringen här noterades följande resultat för de bäst placerade: Lazarevic (Jugoslavien) 6 (av 7), Timmer (Holland) 4½, Eretova (CSSR) 4.

London Landskampen England—Holland, som spelades över 10 bord med dubbla ronder, slutade 10—10. En god prestation av det gästande laget, som fick ställa upp utan Donner och Langeweg.

Moskva Nyvald ordförande i styrelsen för den ryska schackfederationen är Dimitri Postnikov. Invalda i styrelsen är också världsmästaren Spassky, exvärldsmästarna Botvinnik, Petrosian och Smyslov samt världsmästarinnan Nona Gaprindashvili.

New York De tre första platserna i 1969 års amerikanska mästerskap belades av Samuel Reshevsky, William Addison och Paul Benkö, och därmed är dessa tre klara för interzonturneringen på Mallorca. Bobby Fischer deltog inte.

Stary Smokovec (Tjeckoslovakien) Den internationella turneringen här gav följande resultat i toppen: 1) Dr. Lehman (DBR) 8, 2—3) Plachetka (CSSR) och Szilagyi (Ungern) 7½, 4) Jansa (CSSR) 7.

NONA GIFT!

Nona Gaprindashvili gifte sig den 26 november i Tiflis med den 34-årige läkaren Dr Anzor Chichinadze. Romansen inleddes vid en turnering för tre år sedan då den schackintresserade doktorn mötte lilla Nona. Kanske ett gott parti? Smekmånaden har förlagts till Jugoslavien inrapporterar tidskriftens tillförordnade societetssnok.

A. B.

Portisch vann i Hastings

Lajos Portisch, Ulf Anderssons blivande motståndare i kvalet för interzonturneringen, visade ypperlig form i Hastings och vann med en halvpoäng för Unzicker. Också Gligoric låg länge bra till, och efter sex ronder ledde Porstisch och Gligoric med 4 poäng före Unzicker 3,5 och Smyslov 3. Men just i sista ronden förlorade Gligoric mot Unzicker och blev passerad.

Såväl Portisch som Unzicker gick igenom tävlingen obesegrade. Däremot blev exvärldsmästaren Smyslov, fjolårets segrade i Hastings, sensationellt slagen av den endast 19-årige oxfordstudenten Corden. Det hände i femte ronden och Smyslov kämpade envist ända till 55:e draget, fast han var flera bönder under.

Slutställning för de främsta: Porstisch 7, Unzicker 6,5, Gligoric 6, Smyslov 5,5.

Det var inalles 240 deltagare i turneringarna. I "Challangers", gruppen närmast under stormästarna, gjorde göteborgaren Ove Kinnmark en stark insats och delade 2—3:e plats med 6,5 poäng. Segraren, engelsmannen Markland hade 7 poäng. Ove vann 4 partier, remiserade 5 och hade ingen förlust. Partiexempel följer i februarinumret. I samma grupp spelade ryssen Georgadse, och han stannade på 5 poäng.

Krister Berg, Göteborg, deltog i en grupp i avdelningen Christmas Special och vann denna på 5 poäng. I en annan av dessa grupper placerade sig Holger Moberg som trea.

ULF ANDERSSON SPELAR I HOOGOVEN

I stormästarturneringen i Hoogoven startar bl. a. Ivkov, Hort, Donner, Taimanov, Filip och Westerinen. Ulf Andersson spelar i mästargruppen tillsammans med Clarke (England), Day (Canada), Doda (Polen), Drimer (Rumänien), Forintos och Honfi (Ungern), Medina (Spanien) holländarna van Scheltinga och van Geet m. fl.

SOVJET — "ÖVRIGA VÄRLDEN"

Årets kanske största schackhändelse, matchen mellan Sovjet och den övriga världen, äger rum i Vrjacka Banja, Jugoslavien, med start den 28 mars.

EERO BÖÖK 60 ÅR

Den internationelle mästaren dipl. ing. Eero Böök, bosatt i Helsingfors, N. Järnvägsgatan 17 B 12, fyller 60 år den 9 februari. Han har under årens lopp flitigt deltagit i de kontinentala turneringarna, och han har också med framgång tävlat i turneringar i Sverige. Vid flera tillfällen har han som förstabordsspelare representerat Finland i olympiader, och finlandsmästare har han varit många gånger. Böök har också ägnat sig åt schackjournalistik, bl. a. som medarbetare i TfS under en följd av år. Bland skrifter som han gett ut kan nämnas den fina boken om Gösta Stoltz 1947 samt "Odödliga partier", som kom ut 1966. Stort intresse väckte hans artikelserie om datamaskinellt schack i TfS 1962. Vi bringar vår hyllning till jubilaren och önskar honom lycka till!

B. G.

Internationella mästare

Vid den senaste FIDE-kongressen registrerades följande nya internationella mästare: Anatoli Karpov (USSR), Jorge Rubinetti (Argentina), Bruse Amos, Geza Fuster, Zvonko, Vranesic och Leslie Witt (samtliga Kanada), Silvio Garcia (Cuba), Olavo Yepez (Ecuador), Ardiansjah och Wotulo (båda Indonesien), Renato Naranja (Filippinerna), Walter Browne (Australien), Hans-Joachim Hecht (BRD) och Robert Hübner (BRD), Jerzy Kostro (Polen), Dieter Mohrlock (BRD), Albin Planinc (Jugoslavien), Anthony Saidy (USA), W. Schmidt (Polen), K. Siaperas och A. Vizantiadis (båda Grekland).

Norska ranglistan

För första gången har Norges Sjakkforbund upprättat en ranglista för de bästa spelarna. Från och med 29/9 gäller följande:

1) Arne Zwaig, 2) Ragnar Hoen, 3) Arne Gulbrandsen, 4) Svein Johannessen, 5) Paul Svedenborg, 6) Eivind Poulsson, 7) Erling Kristiansen, 8) Per Ofstad, 9) T. Wibe, 10) Daan de Lange, 11) Magne Følling, 12) Eivind Stensholdt, 13) Leif Øgaard, 14) Yngvar Barda, 15) Einar Hatlebakk, 16) Sverre Heim, 17) Øystein Sande, 18) Torger Strand, 19) Lars Kjølberg, 20) Knut Bøckman, 21) Eivind Kjaerstad, 22) Dag Belsnes, 23) Per Lindblom, 24) Thor Støre, 25) Steinar Lindblom, 26) Gunnar Johnsen, 27) Hallstein Vårdal, 28) Ivar M. Dahl, 29) Dan H. Fosse, 30) Tor-Geir Harestad.

BOKNYTT

Dr M. Euwe: Spelöppningsteori, N:r 10. Skånes Schackförlag. Pris: 13:—.

Av Euwes stora teoretiska verk föreligger nu nr 10, omfattande Spanskt, Tre- och Fyrspringarspel, i sakkunnig översättning av Eric Uhlin. Översättningen avser den sjätte holländska upplagan från 1964, men kompletteringar har gjorts med turneringsresultat och analyser fram till sommaren 1969. En del nytillskott är hämtat från den stora tyska upplagan, men även annat har tagits med som komplement, så t.ex. från Sundsvall 1969 ("Z. Nilsson-varianten") samt från vissa partier med Marshall-gambiten. Inte minst genom denna noggranna uppföljning blir den svenska utgåvan kärkommen för alla teoriintresserade och en god tillgång när det gäller praktiskt spel. Vad beträffar disposition och typografi ansluter sig boken till tidigare svenska utgåvor i serien.

B. G.

Nordskåne Schackförbund har utkommit med årsboken 1969—70, ett händigt häfte om 40 sidor, som förmedlar allsidig kännedom om distriktets föreningar, tävlingsresultat etc. Av senaste årsberättelsen erfar man att 14 föreningar är anslutna med 342 medlemmar. 1969 års DM-segrare Fred Johannesson (seniorer) och Christer Sand (juniorer) presenteras särskilt.

"Sjakkstikka" heter ett nyutkommet organ för schack i Baerum i Norge, tillika medlemsblad för Stabekk Sjakklubb. Nr 1 — Nov. 1969 — 1 årg. innebär en märklig satsning inom norskt schackliv. Man är inställd på 4 nummer per år, men skulle intresset öka blir det 6. Innehållet är givetvis något lokalbetonat, men trevliga partier publiceras. Årsabonnement norska kronor 10 till norskt postgiro 32 24 26.

A. B.

Match Fischer—Botvinnik

I Holland underhandlar man f.n. om en match mellan "problembarnet" Fischer och "datamaskinen" Botvinnik. Om Fischer accepterar, spelas matchen i Oegstgeest, Holland, i mitten av april 1970. Skulle Fischer tacka nej, kommer man att spela en tolvrondig turnering mellan Spassky, Botvinnik, Larsen och Donner i stället.

Jan Berglund

PARTIER

FRÅN MALLORCA-TURNERINGEN

Nr. 2 KUNGSFIANCHETTO

Medina — Larsen

1. e4 g6

Detta drag inleder ett försvar, som ofta spelats av österrikaren Robatsch och därför emellanåt bär hans namn. Det ger vit stora valmöjligheter, ofta går spelet över i Pircförsvaret eller Kungsindiskt — det senare även med omvända färger. Vit har också möjlighet att med 2. d4 Lg7 3. c3 välja en mycket solid uppställning såsom Ulf Andersson gjorde mot Börje Jansson i det sjätte och sista partiet i SM-särspelet i Arboga.

2. Sc3 Lg7 3. g3

Ger i den här ställningen svart en chans till aktivt motspel, som Larsen inte är sen att begagna sig av. Det uppstår nu en form av Wienerparti, som allmänt anses bekvämt för svart. 3. d4 hade säkert passat den spanske mästarens spelstil bättre.

3. — e5 4. Lg2 d6 5. d3 Le6 6. h4

Efter sitt beskedliga uppträdande i centrum, börjar vit plötsligt blåsa angreppssignaler på kungsflygeln och ger sig in på en springarmanöver, som snart stämplas som dödfödd. 6. Sge2 vore mera i stil med partianläggningen i övrigt.

6. — Sf6 7. Sh3 Sc8 8. Sd5 L×d5 9.e×d5 Se7 10. c3 h6

Naturligtvis inte 10. — S×d5 då vit med 11. Db3 återvinner bonden och aktiviserar sina pjäser.

11. Db3 Dc8 12. Le3

Medina funderade länge på detta drag, som skvallrar om att han inte har övergett sina aggressiva avsikter utan avser att rockera långt. Efter reträtt med springaren via g1 till e2 hade hans spel såsom O'Kelly antyder i turneringsbulletinen, inte varit helt kompromitterat ännu.

12. — 0—0 13. 0—0—0? a5 14. a4

14. c4 c6 vore ett värre ont, men även den följande linjeöppningen är minst sagt obehaglig för vit.

14. — c6! 15. d×c6 b×c6 16. Da3 Sf5 17. Ld2 Tb8 18. h5 g5 19. Sg1

För sent skall syndarn vakna!

19. — c5 20. Da2 Da6 21. Kc2

21. Dc4 Db6 skulle bara innebära, att damen med tempoförlust tvingades tillbaka till a2.

21. — Tfc8

Svarts relativt långa funderare här vittnar att han redan nu umgås med planer på det följande pjäsoffret! Tidsförbrukning hittills dock 53 minuter för svart mot 103 för vit enligt Larsens egen noggranna protokollföring.

22. Se2 e4! 23. Lc1

23. — d×e4 D×e2 24. e×f5 vare liktydigt med en bankruttförklaring av vits spel.

23. — d5 24. The1

24. — Sd4†! 25. c×d4 e×d3†!!

Den svarta offerkombinationens verkliga poäng, som tvingar ut tornet i skottlinjen för damen och binder kungen till dess försvar.

26. T×d3 c×d4† 27. Kd2 Se4†! 28. L×e4 d×e4 29. Ta3

Enda flyktfältet. På 29. Tb3 avgör Dc4 och efter 29. T×d4 L×d4 30. S×d4 följer Dd3 matt!

29. — Dc6 30. Db1 d3 31. Sg1

Det svarta angreppet löper perfekt. På 31. Sc3 L×c3† 32. T×c3 vinner 32. D×c3† och det är samma förtäckta hot mot damen på b1, som föranleder vit att flytta undan tornet i sitt nästa drag.

31. — Dc5! 32. Ta1 D×f2† 33. Kd1 Lc3!

Den sista länken i det vackert infattade kombinationssmycket!

34. b×c3 T×b1 35. T×b1 Dc2 matt!

Anm. för TfS av Z. Nilsson

Nr 3 KUNGSFIANCHETTO

Larsen — Panno

1. g3 g6 2. Lg2 Lg7 3. Sc3 e5 4. d3 Sc6 5. f4

Spelöppningsbehandlingen företer vissa likheter med partiet Larsen—Medina, men vit har intet genast stummat till spelet med e2—e4 och han lämnar inte motståndaren fria händer i centrum utan angriper det med f-bonden. From-specialisten Larsen kommer här till tals!

5. — d6 6. Sf3 Sge7 7. 0—0 0—0 8. e4 h6 9. Le3 Sd4 10. Dd2 Kh7 11. Tae1 Le6 12 Sh4

Riktat mot framstöten f7—f5 och siktande till den egna uppmarschen f4—f5, mot vars bakgrund svarts följande reaktion skall ses.

12. — e×f4 13. g×f4 Sec6 14. Sf3 S×f3 15. T×f3 f5 16. Kh1 Df6 17. Sd5

Vit släpper inte initiativet ur sina händer. Larsen visade enligt O'Kelly efter partiet att den intressanta möjligheten 17. d4 efter 17. — S×d4 18. e5 d×e5 19. f×e5 S×f3 20. e×f6 S×d2 21. f×g7 Tfd8 22. L×d2 T×d2 23. T×e6 skulle ge svart tillräckligt motspel på andra raden.

17. — Df7

Alldeles uteslutet var väl inte 17. — L×d5 18. e×d5 Se7, även om svart måste räkna med följderna av ett drag som 19. Ld4.

18. c4 Tae8 19. Df2 a6 20. b3 Sb8 21. Lc1 c6 22. Se3 Sd7 23. e×f5 L×f5 24. S×f5 g×f5

På 24. — D×f5 aktiviseras vitfältslöparen med 25. Lh3 och f-bonden blir mobil.

25. T×e8 T×e8 26. Lh3 Sc5 27. b4 Se6 28. Le3 Lc3 29. Tg3!

Den kritiska ställningen i partiet. O'Kelly menar att svart inte med 29. — L×b4 kan anta bondeoffret på grund av 30. Db2 Le1 31. Tg1 och den svarta löparen befinner sig i en återvändsgränd, eller 30. — Lc5 31. d4 La7 32. d5! L×e3 33. d×e6 T×e6 34. L×f5†!

Den ryska schacktidskriften "64" påvisar emellertid, att vit för det första efter 30. — Le1 kan vinna forcerat med 31. L×f5† D×f5 32. D×b7† Kh8 33. Ld4†! och för det andra, att svart har ett mycket bättre fält för löparen i 30. — La5. Likväl håller tidskriften före, att vit utövar starkt tryck, så utropstecknet för vits senaste drag förefaller motiverat, särskilt med tanke på att den argentinske stormästaren sin vana trogen befann sig i svår tidsnöd. Det är inte lätt att fatta avgörande beslut i den situationen.

29. — Df6 30. a3 Te7 31. Tg1 Sg7

O'Kelly anger 31. — Ld4 32. L×f5! D×f5 33. L×d4 D×f4 34. Te1 D×f2 35. L×f2 Kg7 36. Lg3 som det mindre onda.

32. Lb6! De6 33. Dc2 Lf6 34. Dg2 Df7 35. a4 Te8 36. Df3 Ld8 37. Lf2 Sh5

Löparen borde ha återvänt till sin skyddspost på f6.

38. Ld4! (hotar D×h5!) Tg8 39. Tb1 Lh4 40. b5 a×b5 41. a×b5 c5 42. Lc3 Te8 43. Tg1 Tg8 44. L×f5†! uppg.

Detta parti belönades med det ena av de två uppsatta skönhetsprisen.

Anm. för TfS av Z. Nilsson

Från turneringen i Belgrad

Den starkt besatta turneringen i Belgrad, som var klar före årsskiftet, blev en stor framgång för jugoslaverna, i det att tre av dem, Gligoric, Ivkov och Matulovic, delade segern med favoriten Polugajevsky. Botvinnik startade dåligt och förlorade bland annat mot Geller, men han spurtade mycket starkt och stannade endast en poäng efter tätklungan.

Slutställning: Gligoric, Ivkov, Matulovic och Polugajevsky 9½, Geller och Lengyel 9, Botvinnik 8½, Suttles 7½, Matanovic 6½, Bukic och Kurajica 6, Janosevic, Ostojic, Sahovic och Tringov 5½, Hecht 4½.

Nr 4 KUNGSINDISKT

Botvinnik — Geller

1. c4 g6 2. d4 Lg7 3. Sc3 d6 4. Sf3 Sf6 5. g3 0—0 6. Lg2 Sbd7 7. 0—0 e5 8. e4 c6 9. h3 Db6 10. Te1 e×d4 11. S×d4 Te8 12. Te2

Som fortsättningen visar, har detta drag sina svagheter. Starkt i fråga kommer 12. Sa4.

12. — Sg4! 13. Sc2?

Återigen missar exvärldsmästaren det bästa, som är 13. Td2, även om damlöparen blir instängd. Botvinnik avsåg med 12. Te2 att hålla f-bonden garderad, men svart får nu ett mycket starkt initiativ.

13. — Sge5 14. Se3

Inte 14. b3 för S×c4.

14. — Sc5 15. b3

Med detta ökas bara vits svårigheter, då Sc3 kommer att hänga i luften.

15. — L×h3!

Därmed är utgången så gott som given. Det går inte att slå löparen: 16. L×h3 Sf3† 17. Kg2 L×c3 med hotet L×a1.

16. Ld2 L×g2 17. K×g2 h5!

Svart startar genast ett angrepp mot den försvagade kungsställningen.

18. Tb1 Dd8

Det hotar nu starkt h5—h4.

19. b4 Se6 20. f4 Sd3

Vits försök att bli kvitt de svarta springarna får ingen effekt. Nu hotar S×f4†.

21. Sf1 a5 22. a3 a×b4 23. a×b4 L×c3! 24. L×c3 Sd×f4†! 25. Uppg.

Nr 5 ENGELSKT

Polugajevsky — Gligoric

1. c4 c5 2. Sf3 Sf6 3. Sc3 Sc6 4. d4 c×d4 5. S×d4 e6 6. Sdb5

Polugajevsky avböjer att med 6. e4 länka in i Sicilianskt. Textdraget framprovocerar intressanta förvecklingar.

6. — Lb4 7. Lf4 0—0 8. Ld6

Därmed blockeras svarts bondecentrum.

8. — L×d6 9. S×d6 Da5 10. e3 a6 11. Le2 b5

Svart befriar sig genom att offra en bonde.

12. c×b5 a×b5 13. Sd×b5 La6 14. 0—0 Tfb8 15. a4 d5

Svart får nu en del motspel i centrum som ersättning för bonden, men riktigt övertygande verkar det inte.

16. Tc1 Db6 17. Dd2 Td8 18. Tfd1 e5 19. Dc2

Hotar 20. S×d5 jämte D×c6.

19. — Lb7 20. Lf3! d4 21. e×d4 e×d4 22. Se4 S×e4 23. L×e4 Sb4

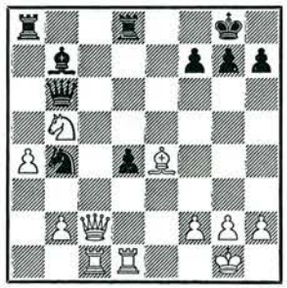

24. L×h7†!

En kombination, vars finaste poäng ligger flera drag framåt.

24. — Kh8 25. Dc7 D×c7 26. T×c7 Lc6 27. Lb1 T×a4 28. Sd6!

Här har vi det alltså! Det går inte att slå springaren för Tc8†.

28. — Kg8 29. S×f7

Med två bönder mer är det nu en teknisk uppgift för sovjetmästaren att vinna.

29. — Td5 30. h4 d3 31. Sg5

Nu hotar Tc8 med matt.

31. — Le8 32. Tc4 d2 33. b3

Forcerar avveckling till klart vunnen ställning.

33. — Ta1 34. T×b4 T×b1 35. T×b1 d1D 36. T×d1 T×d1† 37. Kh2 g6 38. Tb7 Lc6 39. Tb6 Uppg.

Från särspelet om SM

Rond 1

Nr 6 JUGOSLAVISKT

Åke Olsson — Börje Jansson

1. e4 d6 2. d4 Sf6 3. Sc3 g6 4. Le2 Lg7 5. f4 c5

Inte det bästa, ty . . .

6. d×c5 Da5 7. Dd3!

. . . 7. — S×e4 faller på 8. Db5† och pjäsförlust, vilket Börje inte tidigare observerat.

7. — D×c5 8. Le3 Da5 9. Sf3 0—0 10. Sd4 Sc6

10. — Sbd7 är antagligen bättre. På c6 uträttar hästen ingenting.

11. 0—0 Lg4 12. h3 L×e2 13. Sd×e2 Tac8

Vit kommer att stå bättre även efter 13. — Dc7 14. Sb5 följt av 15. c4 men inte så bra som efter textdraget.

14. a3 Tfd8

Svarts två senaste drag är schablonmässiga och bäddar för en överlägsen vit ställning.

15. Sd5 Td7

Bättre var 15. — S×d5 16. e×d5 Sb8 åtföljt av Sd7.

16. Ld2

För att vinna tid!

16. — Dc5† 17. Le3 Da5 18. c4! Dd8 19. Tac1 e6

Nu rasar svarts ställning ihop totalt.

20. S×f6† D×f6 21. b4 b6 22. Tfd1 De7?

Börje hade förbisett Åkes 24:e drag.

23. c5 b×c5 24. L×c5 Tcd8

Fortsättningen 24. — Lb2 innebär pjäsförlust för svart efter 25. Tc2 L×a3 26. L×d6 T×d6 27. D×d6 D×d6 28. T×d6 Se7 29. T×c8† S×c8 30. Td8†.

25. Lf2 Sb8 26. Tc2 Tc7

Svart kunde inte gardera både dubbleringshotet på c-linjen och bindningen på diagonalen h4—d8.

27. Lh4 f6 28. T×c7 D×c7 29. e5 Df7 30. Sg3

Även 30. Dc3 leder till vinst efter 30. — g5 31. f×g5 f×g5 32. L×g5 L×e5 33. D×e5 d×e5 34. T×d8† Kg7 35. T×b8 Df5 36. Lc1.

Efter 30. e×d6 vinner svart tillbaka bonden genom 30. — Lf8 t.ex. efter 31. Db5 T×d6 eller 31. Dc3 L×d6 med hotet Lc5†.

30. — d5 31. Se4 Sd7 32. Sd6 De7 33. Sb5 Sb6 34. Sd4

Snabbaste vägen till en ruta är kanske inte alltid den bästa. Springaren använde nu fem drag i stället för ett för att besätta denna goda centralruta men har under tiden tvingat fram en del svagheter.

34. — Tc8

På 34. — Te8 följer 35. Db5.

35. Te1 g5 36. e×f6 D×f6 37. Lf2 Te8 38. f×g5 Df7 39. Sb5 Dd7 40. Tc1 Tc8 41. T×c8 S×c8 42. Lc5!

Förseglingsdraget, som definitivt beseglar svarts öde. Avancemang med centrumbönderna är nu otänkbart: 42. — e5 43. Sd6!

42. — Sb6 43. S×a7 Sc4

Efter 43. — D×a7 vinner vit tillbaka pjäsen genom 44. Db5 och tränger dessutom in med damen.

44. b5 Dc7 45. Sc6 Df4 46. g6 Se5 47. Df1 Uppg.

Anm. för TfS av Jan Berglund

Rond 2

Nr 7 SPANSKT

Ulf Andersson — Åke Olsson

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 Lc5 4. c3 Sf6 5. 0—0 0—0 6. d4 Lb6 7. Lg5

Förmodligen den bästa fortsättningen.

Man har också prövat 7. Te1 d6 8. h3 De7 9. Sa3.

7. — h6 8. Lh4 d6 9. Dd3 (!)

Vit väntar med framstöten a2—a4, som annars brukar spelas här.

9. — De7 10. Sbd2 Ld7 11. Tfe1 Tad8? 12. a4

Nu kommer denna framstöt med stor kraft. Det hotar L×c6 jämte a5.

12. — a6 13. L×c6 L×c6 14. Sc4! La7

Härmed försämras svarts läge mycket snabbt. Men 14. — Ld7, som skulle vara ett försvar mot vits följande drag, har också sina nackdelar.

15. Se3! e×d4

För att kunna besvara det starka 16. Sf5 med De6, vilket annars skulle stranda på 17. d5.

16. Sd5! De6 17. S×f6† g×f6 18. S×d4 Uppg.

På 18. — De5 kan följa bl.a. 19. S×c6 b×c6 20. D×a6 Lb6 21. Db7, och vit vinner givetvis också efter 18. — L×d4 19. D×d4.

Rond 6

Nr 8 JUGOSLAVISKT

Ulf Andersson — Börje Jansson

1. e4 g6 2. d4 Lg7 3. c3 d6 4. Sf3 Sf6 5. Ld3

Ulf Andersson väljer en mycket solid uppställning — speciellt förstås med tanke på att motståndaren måste spela på vinst.

5. — 0—0 6. 0—0 Sc6 7. Sa3 Te8 8. Lg5 h6 9. Lh4 g5 10. Lg3 Lg4 11. h3 Lh5

Efter detta får vit i gång ett starkt angrepp i centrum, men efter 11. — L×f3 12. D×f3 skulle vit ha det klart bättre spelet.

12. e5! Sd7 13. e6!

Ett fint bondeoffer, som skapar allvarliga svagheter i svarts ställning.

13. — f×e6 14. Db3 Dc8

Det hotade också D×b7.

15. Sh2! Sf6 16. f4 g4

Svart vill undvika att f-linjen öppnas men förbiser, att han nu förlorar g-bonden.

17. h×g4

Nu strandar 17. — S×g4 på det fina svaret 18. Lf5 och svart förlorar pjäs p.g.a. hotet L×e6†.

17. — Lf7 18. Dc2 Tf8 19. De2

Vit kan relativt ostörd organisera slutangreppet.

19. — Dd7 20. Tae1 Kh8 21. Lh4 Lg8 22. g5 Sd5 23. Dg4 a6 24. Sc4 Tad8 25. g×h6 Lf6

Eller 25. — L×h6? 26. Dh5 Kg7 27. Dg6† o.s.v.

26. Sf3 b5 27. Se3 e5

Ett befrielseförsök, som blir direkt vederlagt.

28. L×f6† e×f6 29. Lf5 De7 30. Sh4 Uppg.

Rond 5

Nr 9 DAMGAMBIT

Börje Jansson — Åke Olsson

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sf3 d5 4. Sc3 c5 5. e3 Sc6 6. a3 c×d4

Spelbart är även 6. — a6 7. d×c5 L×c5 8. b4 Ld6 9. Lb2 d×c4 10. L×c4 b5 11. Ld3 Lb7 12. Se4! med någon fördel för vit.

7. e×d4 Le7 8. c5!

Här finns även 8. Ld3 men Börje ansåg att han skulle ha större chanser om han anlade partiet positionellt.

8. — Se4 9. Dc2 f5

Draget är omstritt, men det verkar onekligen logiskt att stötta upp springaren.

10. Lb5

Vits fördel beror av om han kan hålla kontroll över punkten e5.

10. — Lf6 11. 0—0 0—0 12. L×c6 b×c6

13. Lf4 g5?

Draget är tvivelaktigt. Bättre är 13. — Ld7 14. Le5! (Tal—Stein, Moskva 1964).

14. Le5 Le7

Partiet Addison—Matulovic, Sotschi 1966, fortsatte: 14. — g4 15. L×f6 T×f6 16. Se5 Th6 17. S×e4 Dh4 18. Sf6†! med fördel för vit.

15. Tfe1

Efter 15. — g4 16. Sd2 kan vit fortsätta med manövern Sc3—e2—f4 utan störningar av La6.

15. — Ld7 16. Sd2

Förhindrar framryckning av bönderna och f3 ligger i luften.

16. — Tf7

Troligen är 16. — De8 bättre.

17. b4 Df8 18. Tab1

På 18. a4 följer 18. — a5.

18. — Sf6?

Men vad göra i en hopplös ställning? Bättre var kanske 18. — Dh6 19. a4 g4 20. S×e4 f×e4 21. b5.

19. L×f6 T×f6

Bättre försvarsmöjligheter ger 19. — L×f6 20. Sf3 Tg7 21. Se5 Le8, eftersom tornet ej blir instängt.

20. Sf3 Dg7 21. Se5 Le8 22. a4 a6 23. b5 a×b5 24. a×b5 c×b5 25. S×b5 Tc8

Direkt 25. — L×b5 är bättre.

26. Da2 L×b5 27. T×b5 Tc7 28. Da6

För att trycka på e6 och hålla svarts f-torn passivt.

28. — Lf8 29. Tb8 Ta7 30. Dc8 Dc7 31. D×c7 T×c7 32. Tfb1

Efter 32. Ta1 klarar sig svart undan med 32. — Kg7 33. Taa8 Le7.

32. — Kg7 33. T1b7 T×b7 34. T×b7† Kh6 35. c6

Även 35. Tf7 och 35. Sf7† vinner forcerat.

35. — Ld6 36. Sf7† Uppg.

Ett taktiskt väl genomfört parti av Börje.

Anm. för TfS av Jan Berglund

Från zonturneringen i Raach

Nr 10 WIENERPARTI

Westerinen — Camilleri

1. e4 e5 2. Sc3 Sf6 3. f4 d5 4. f×e5 S×e4 5. Sf3 Sc6 6. Lb5 Lb4 7. De2 L×c3 8. d×c3 Lg4 9. Lf4 a6 10. Ld3 Sc5 11. 0—0—0 De7 12. h3 L×f3 13. D×f3 S×d3† 14. T×d3 0—0—0 15. T×d5

Svart har offrat en bonde men har som ersättning rätt goda spelmöjligheter.

15. — T×d5 16. D×d5 Td8 17. De4 Kb8 18. D×h7

Här var 18. Te1 säkrare. Efter antagandet av det nya bondeoffret kommer svart till angrepp.

18. — g5 19. Lg3 Dd7

Med hotet 20. — Dd2† 21. Kb1 Dd1†.
20. b3 Dd2† 21. Kb2 D×g2 22. e6!

22. — D×h1?

Men här slår svart fel pjäs. Nödvändigt var 22. — D×g3 23. e×f7 Se5 24. Dg8 S×f7 25. D×f7.

23. e×f7

Det hotar nu 24. L×c7†!

23. — Df3 24. L×c7† Kc8

Eller 24. — Ka7 25. Dg7.

25. Dg7 Df2

Det svarta tornet har inte något fält.

26. L×d8 Se5 27. f8D Uppg.

Ett roligt parti, typiskt för den alltid angreppsvillige Westerinen.

Nr 11 FRANSKT

Camilleri — Uhlmann

1. e4 e6 2. d4 d5 3. e5 c5 4. c3 Sc6 5. Sf3

Db6 6. Le2 c×d4 7. c×d4 Sh6 8. Sc3 Sf5 9. Sa4 Lb4† 10. Kf1?

Detta drag spelades i en liknande ställning i partiet Aljechin—Capablanca, AVRO-turneringen 1938. Men just här passar det inte så bra.

10. — Dd8

För att kunna besvara 11. g4 med Sh4.

11. Lg5 Le7 12. L×e7 D×e7 13. Dd2 0—0 14. g3 Ld7 15. Sc3 f6! 16. g4?

Nu kan svart visserligen inte svara med Sh4, men i stället kastar vit bort ett tempo. Det givna draget är 16. Kg2.

16. — Sf×d4!

Uhlmann är redan klar med en avgörande och vacker kombination!

17. S×d4 f×e5 18. S×c6 L×c6 19. Sd1

Vit garderar sig både mot d5—d4 och Dh4 men är ändå maktlös mot det följande kungsangreppet.

19. — Dh4 20. Tc1 d4 21. T×c6

Det enda som kan förlänga kampen.

21. — Dh3† 22. Ke1 b×c6 23. Dd3 Dg2 24. Tf1 Dd5

Nu skall de svarta centrumbönderna göra sitt.

25. Dc4 e4 26. D×d5 e×d5 27. Tg1 d3 28. Lf1 d4

Med sitt nollställda figurspel har vit inte mycket att hoppas på.

29. Tg3 Tf4 30. f3 Taf8 31. Sf2 T×f3 32. T×f3 T×f3 33. Lg2

Eller 33. S×e4 Te3† och vit förlorar pjäs.

33. — d2†! 34. Uppg.

Från ungerska mästerskapet

Nr 12 JUGOSLAVISKT

J. Pogats — A. Budinszky

1. e4 g6 2. d4 Lg7 3. c3 d6 4. f4 e5!?

Denna skarpa variant spelades första gången i partiet Portisch—Yanofsky i olympiaden i Lugano med fortsättningen: 5. d×e5 Dh4† 6. g3 De7 7. e×d6 D×e4† 8. De2. Svart får ingen fördel men löser sina utvecklingsproblem.

5. Sf3 Lg4 6. d×e5 L×f 3 7. D×f3 d×e5 8. Lc4 Sd7 9. 0—0 Sgf6 10. f5!?

Innan utvecklingen är klar, är ett angrepp alltid tveeggat. Vit vill här öppna en angreppslinje, men svart förhindrar det genom idérikt motspel.

10. — De7! 11. Kh1

Det hotade Dc5† med pjäsvinst, och 11. Le3 besvaras med det överraskande motangreppet 11. — g5!

11. — 0—0—0 12. Le3 Kb8 13. Sd2? h5 14. Sb3 Lh6 15. Lg1?

I stället för den långsamma springarmanövern borde vit tidigare spelat 13. b4 jämte a4. Reträtten med löparen innebär nu ännu fler förlorade angreppstempon.

15. — g5! 16. a4 g4 17. De2 g3! 18. h3 Sg4!

19. a5 c6 20. Ta4 Lf4 21. Tb4 Ka8 22. Sc1

Nu ser man klart att springaren bara stod i vägen för bönderna.

22. — Sc5!

Hotar Td2 och framtvingar avbyte av en vit angreppspjäs, då efter 23. Td1 T×d1 det snart uppdykande hotet Sf2† blir ännu farligare.

23. Sd3 S×d3 24. L×d3 Td7 25. Tb3

Vit vill kunna besvara ett ev. Thd8 med c4.

25. — Tg8 26. c4 c5 27. Tb5?

Vit har garderat löparen med tornet, och nu drar han åter detta. Svart har noga förberett genombrottet med Sf2† och det finns nu intet försvar.

27. — Dh4! 28. L×c5 Sf2† 29. T×f2

Också efter 29. L×f2 g×f2 30. Df3 (mot hotet Dg3) Tg3! 31. D×f2 T×h3† 32. g×h3 D×h3† 33. Kg1 Le3 kan vit ge upp.

29. — g×f2 30. L×f2 Dg5 31. g4 h×g4 32. h4 Dd8 33. Td5 T×d5 34. c×d5 g3 och vit gav upp efter några betydelselösa drag.

Anm. för TfS av Dr. J. Balogh

SSKK klass 1

Nr 13 ENGELSKT

Harry Spjelke — Leif Iweborg

1. c4 e5 2. Sc3 Sc6 3. Sf3 Sf6 4. d4 e4

Den s.k. Bradley-Beachvarianten i engelskt fyrspringarspel. Draget 4. — e4 introducerades av Aljechin i Bradley Beach 1929. Ännu i dag har inte något slutgiltigt omdöme om varianten fällts.

5. Sg5

Teoretikerna håller 5. Sd2 för bättre.

5. — h6! 6. Sg×e4 S×e4 7. S×e4 Dh4 8. Dd3

Här anses det vara bättre att genom 8. Sc3 ge tillbaka bonden, som Mayerhofer gjorde mot Becker i Linz 1934.

8. — d5 9. c×d5 Sb4 10. Db1 Lf5 11. Sd6† c×d6!

Att slå med c-bonden är i enlighet med svarts tidigare dragserie. Textdraget öppnar c-linjen för det svarta tornet och punkten c2 blir en akilleshäl för vit — tornet på a1 är redan i förtvivlat läge!

12. D×f5 g6 13. Df4!

Här anger flera verk fortsättningen 13. Db1 Tc8 "och svart vinner!", t.ex. Euwe, Pachman och M.C.O. Med textdraget, som jag anser är avgjort bättre, uppstår efter vits 16:e drag en för hela Bradley-varianten kritisk ställning, som teoretikerna antingen helt försummat eller schablonmässigt betraktat som vunnen för svart. Se vidare kommentar efter vits 16:e drag!

13. — Sc2†

Ett taktiskt drag genom vilket det kostar vit två drag att föra upp kungen på andra raden.

14. Kd1 D×f4 15. L×f4 S×a1 16. e4

Detta är alltså den kritiska ställningen! Ett ytligt betraktande av den nu aktuella materiella fördelningen är vilseledande! En noggrann analys visar nämligen, att springaren på a1 är räddningslöst förlorad och den materiella fördelningen är potentiellt löpare + två bönder mot torn. Vits närmaste syfte är klart: att efter Kd2 och Ld3 (ev. Lc4) med tornet erövra Sa1. Men vad gör svart under tiden? En schablonmässig strategi, "att bara spela på", är inte bara fattigt utan även farligt för svart! Så t.ex. vore 16. — Tc8 ett slag i luften p.g.a. 17. Ld3 Lg7 18. Le3 Sc2 19. L×c2 Tc4 20. b3! etc. Svarts torn har ingen framtid på c-linjen, den enda öppna linjen! Svarts tornpar är verkligen ineffektivt, medan vits löparpar i förening med centrumbönderna kan vålla svart bekymmer. Svarts strategi får därför bli inriktad på detta senare faktum, alltså: ett isolerande av vits centrumbönder + arbete med tornen på e-linjen + avbyte av vits ena löpare.

16. — 0—0—0 17. Kd2 Lg7 18. Le3 f5 19. f3 f×e4 20. f×e4 Lf6 21. Lc4

Här anser jag nog att 21. Ld3 är bättre med 21. — Sb3† 22. a×b3 Lg5 och ett svårt slutspel för båda parter.

21. — Tde8 22. Tc1 Kd8 23. Kd3

Även här är 23. Ld3 att föredra.

23. — T×e4! 24. K×e4 Te8† 25. Kd3 T×e3†

Orkan på e-linjen!

26. Kd2 Lg5 27. T×a1 Tg3† 28. Kc2

Det bästa! Går kungen till första raden är fortsatt spel helt utsiktslöst för vit p.g.a. 28. — T×g2 med dubbelhot på bönderna b2 och h2.

28. — T×g2† 29. Kb3 T×h2 30. Tg1

Något bättre är 30. Ld3 med fortsättningen 30. — Lf6 31. L×g6 L×d4 etc.

30. — Ke7 31. Ld3 Kf7

Detta slutspel är vunnet för svart.

32. a4 Tf2 33. Tg4 Tf4 34. Le2 T×g4 35. L×g4 Ld8!

Dödsstöten! Här bevakar löparen rutan b6 och står dessutom på en vit promotionsruta. Svart får i sinom tid ny dam, men vit blir utan.

36. Kc4 Kf6 37. Lc8 Kg5! 38. L×b7 Kf4 39. Kb5 g5 40. b4 g4 41. Lc8 h5 42. Kc6 h4 43. K×d6 h3 44. Kd7 Lh4 45. d6 g3 46. Kc7 g2 47. L×h3 g1D 48. a5 D×d4 49. Uppg.

Finns det någon i TfS:s läsekrets som träffat på den efter vits 16:e drag uppkomna ställningen i något parti eller i någon analys?

Anm. för TfS av Leif Iweborg

Korr.-landskamp, klass III

Sverige—Frankrike 1968—69, bord 1

Nr 14 FRANSKT

Carl-Åke Dahlquist — André Sécérol

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sc3 Lb4 4. e5 Dd7 5. a3 L×c3† 6. b×c3 b6 7. Sf3 La6 8. Ld3 L×d3 9. c×d3 Sc6 10. a4 Sge7 11. 0—0 h6 12. Lb2 0—0—0 13. Dc2 Sf5 14. Tfd1 f6 15. c4 f×e5 16. d×e5 d4 17. c5 Kb7 18. Tdc1 g5 19. De2 Dd5 20. La3 g4 21. Sd2 Sh4 22. Se4 S×e5 23. Tab1 Tc8? 24. c×b6 c×b6 25. T×c8 T×c8 26. Tb5! Sef3† 27. g×f3 g×f3 28. Db2 Tg8† 29. Kh1 Dd8 30. a5 Sf5 31. Sc5† Kc6 32. Se4 Tg7 33. Dc2†! Kd7

Om 33. — K×b5 så 34. Dc4† med matt i ett par drag. Eller 33. — Kb7 34. a6†! Kb8 (K×a6 35. Dc6!) 35. T×f5 Tc7 (eller 35. — e×f5 36. Ld6† Tc7 37. Dc6 Dc8 38. Sf6! med matt) 36. Ld6 D×d6 37. S×d6 T×c2 38. Tf8† Kc7 39. Tc8† K×d6 40. T×c2.

34. Da4 Kc7 35. T×f5! e×f5 36. Ld6† Uppg.

Ty 36. — Kb7 37. a6† Kc8 38. Dc6† Tc7 39. L×c7 D×c7 40. Sd6† Kb8 41. De8†.

Anm. för TfS av Carl-Åke Dahlquist

Från SM i korrschack 1969

Nr 15 BENONI

O. Edelsvärd — N. Ä. Malmdin

Stockholm — Kallhäll

1. d4 Sf6 2. c4 c5 3. d5 e6 4. Sc3 e×d5 5. c×d5 d6 6. e4 g6 7. f4 Lg7 8. Lb5† Sfd7 9. Ld3 0—0 10. Sf3 Sf6 11. 0—0 Lg4 12. h3 L×f3 13. D×f3 Sbd7 14. a4 a6 15. a5 Dc7 16. Lc4 h6 17. Ld2 Tfe8 18. g4 Dc8 19. Tae1 b5 20. a×b6 S×b6 21. b3 Sd7 22. e5 S×c4 23. b×c4 Sb6 24. Se4 S×c4 25. Lc3 a5 26. e6 Ld4† 27. L×d4 c×d4 28. Sf6† Kf8 29. S×e8 K×e8 30. e×f7† K×f7 31. Te6 Se3 32. f5 g5 33. De4 Dc2 34. Tb1 D×e4 35. Tb7† Kg8 36. T×e4 Sc2 37. Tee7 d3 38. Tg7† Kf8 39. Th7 Uppg.

SSKK:s jubileumscup, semifinal

Nr 16 NIMZO-INDISKT

Erik Landgren — Sven Lundblad

Malmö — Göteborg

1. d4 Sf6 2. Sf3 b6 3. c4 e6 4. Sc3 Lb4 5. Dc2 Lb7 6. Sd2 c5 7. d×c5 L×c5 8. e3 0—0 9. a3 Sc6 10. b4 Le7 11. Lb2 Tc8 12. Sce4 d5 13. Sg5 e5 14. Db3 d4 15. Le2 Se8 16. Sgf3 Kh8 17. 0—0 d×e3 18. D×e3 f6 19. Ld3 Dd7 20. Tad1 Sd6 21. Se4 Sf5 22. De2 De6 23. Sg3 S×g3 24. f×g3 Sd8 25. Sd2 g6 26. De3 Kg7 27. Se4 Sf7 28. Sf2 Sg5 med hotet Dc6

29. b5 Lc5 30. De2 Dh3! 31. Le4 L×e4 32. Uppgivet.

Det hade följt: 32. D×e4 S×e4 33. g×h3 L×f2† 34. T×f2 S×f2 35. K×f2 T×c4.

Anm. Sven Lundblad

OMSLAGSDIAGRAMMET

Ställningen är från partiet Hübner—Siaperas, zonturneringen i Aten 1969, ett parti som tog slut efter bara 18 drag. Så här gick det till:

1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. L×c6 b×c6 5. 0—0 d6 6. c3 e5 7. d4 c×d4 8. c×d4 Dc7 9. Sa3 Se7 10. Sc4 Sg6 11. Ld2 a5 12. Da4 La6 13. Tfc1 Lb5 14. Dc2 Le7

Diagramställningen.

15. S×a5! T×a5 16. L×a5 D×a5 17. a4 La6 18. D×c6† Uppg.

Ty 18. — Kf8 19. b4!

STUDIER

Bidrag och lösningar till ERIC UHLIN, Ivar Claessons gata 7 a, 442 00 Kungälv

1513. A. Ericsson, Vaggeryd
Original

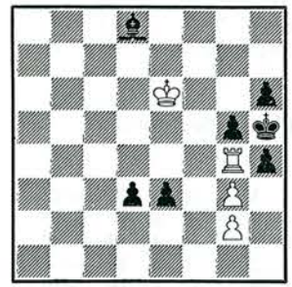

4+7=11 — Vinst

1514. A. Wirgren, Lund
Original

9+8=17 — Vinst

1515. A. Wirgren, Lund
Original

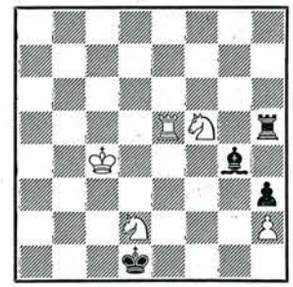

5+4=9 — Vinst

Lösningsfrist: 1 mars 1970.

Tidskrift för Schack utlyser en internationell turnering för under år 1970 publicerade originalstudier. Priser: 150, 100, 75, 50 och 25 kronor. Dessutom fem hedersomnämnanden. Bidrag i två exemplar med fullständiga lösningar. Domarens namn meddelas i TfS nr 3/1970.

Tidskrift för Schack announces an international tourney for endings published during the year 1970. Prizes: Sw. cr. 150, 100, 75, 50 and 25. Five hon. ment. Entries to Eric Uhlin, Ivar Claessons gata 7 A, 442 00 Kungälv / Sweden. The entries in duplo with full solutions. The name of the judge will be announced in TfS nr 3/1970.

Lösningstävlingen gäller även 1970 det bästa totalresultatet.

Priser: 100, 50 och 25 kr. Dessutom bokpriser i mån av deltagande, dock högst fem. Lösning, bilösning eller olöslighet ger 3 poäng, graverande dual 1 poäng.

☆

RÄTTELSE

I lösningen av studie 1489 (Källström) i nr 9/1969 har bortfallit följande variant:

3. — Sf3 4. Le2 T×d6† 5. Ke7 remi.

I studie 1509 (TfS nr 10/1969 av Bondarenko och Kusnetsov skall tillfogas *svart springare på b2.*

Lösningar till 1491—1496,

nr 8/1969

1485 (1491 Koppelomäki) Kh5, Lb6, Bb4, d4, d5, d6, g4, g5, g6, h4 — Kg3, Sa4, f1, Bg7. Vinst. *1. Lc7 Kg2 2. d7 Sc3 3. d8D* (eller enklare 3. Le5 och 4. L×g7) *3. — Se2 4. Db8* (eller 4. Dd6 Kh1 5. Dh2† S×h2 6. Le5 och 7. L×g7) *4. — Kh1 5. Lh2! S×h2 6. Dc7* eller *6. De5* och vinner. Studien är alltså fortfarande inkorrekt.

1492 (Wirgren) Ka2, Dd2, La1, Bb3, b6, e2, g2, h4 — Kh7, De6, Lh3, Bc6, d5, d7, f2, f3. Vinst. *1. b7 D×e2 2. D×e2 f×e2 3. b8D f1D 4. Dh8† Kg6 5. Dg7† Kf5 6. Df6† Ke4 7. De5† Kd3 8. Dd4† Kc2 9. Dc3† Kd1 10. Dd3† Ke1 11. Lc3† Kf2 12. Df3† Kg1 13. Ld4† och 14. D×h3* matt.

1493 (Wirgren) Kf4, Db4, Tb6, Sd5 — Kc8, Dd7, Lc7, Sc3, Bg6. Vinst. *1. Tb8† L×b8 2. D×c3† Kd8* (2. — Kb7 3. Db4† Ka7 4. Db6† Ka8 5. Da6† Da7 6. Sb6 matt) *3. Df6† Ke8 4. Dh8† Kf7 5. Dh7† Ke6 6. Dh3†* och vit vinner.

1494 (Streijffert) Kb8, Lc6, Sh4, Bf3 — Ke5, Th1, Bb3, e7. Remi. *1. f4 K×f4 2. L×h1 b2 3. Sg6† Ke3 4. S×e7! b1D† 5. Lb7* jämte *6. Sd5* och teoretisk remiställning. Fortsättningen kan enl. författaren gestalta sig exempelvis så: *5. Lb7 Dh7 6. Sd5† Kd4 7. Ka8 Kc5 8. Ka7 Dh8 9. La8 Kb5 10. Sc7† Ka5 11. Sd5 Dd8! 12. Lc6 Dd7† 13. L×d7* patt.

1495 (Streijffert) Kg2, Te6, Lc1, g8, Sd2, Bc2, c6, d4 — Kf5, Tb8, c7, La8, f8, Sh1, h2, Bb3, g4, h5. Vinst. *1. Se4 Le7 2. Lf7 g3!*

3. Tf6†! L×f6 4. Sd6† Kg4 5. Le6† Kh4 6. Sf5† Kg4 7. Se7† Kh4 8. Sg6 matt.

1496 (Sobey) Kc3, Sa7, Bb3 — Kc5, Bd3, h5. Vinst. *1. b4† Kd5 2. K×d3 h4 3. Sb5 h3 4. Sc3† Ke5 5. Sd1* (även 5. Se4 h2 6. Sf2 Kf4 7. Ke2) *5. — h2 6. Sf2 Kf4 7. Ke2 Ke5 8. Kf3 Kd4 9. Kg2 Kc4 10. Sd3* eller *1. — Kb6 2. Sc8† Kc7 3. Se7 h4 4. Sf5 h3 5. K×d3 h2 6. Sg3 Kc6 7. Kc4 Kd6 8. Kd4 Kc6 9. Sh1 Kb5 10. Kc3 Kc6 11. Kc4 Kd6 12. b5* med vinst för vit. Perkonoja anger bilösningen *1. Sc8* h4 2. Se7 h3 3. Sf5 h2 4. Sg3 Kd5 5. K×d3 Ke5 6. Ke3 Kd5 7. Sh1 Kc5 8. Kd3 Kd5 9. Sf2 Kc5 10. Kc3 Kd5 11. b4, men R. Nilsson har påvisat förstärkningen *4. — d2* 5. K×d2 Kd4 6. Sh1 (6. Kc2 Ke5!) 6. — Ke4 7. Sf2 Kf3 8. Ke1 Ke3 med remislut.

Lösarlista 1491—1496, nr 8/1969

	1485 (1491)	92	93	94	95	96	S:a
K. Kaikko	70	7	3	3	3	3	92
E. Karlsson	73	4	3	3	3	3	92
O. Lundgren	55	6	3	3	—	—	3	70
R. Nilsson	92	7	3	3	0	3	6	114
P. Perkonoja	95	8	3	3	3	3	3	118
E. Svedberg	58	6	3	3	3	3	0	76

R. Nilsson har krediterats ytterligare tre poäng för 1490.

ALLSVENSKA SERIEN

Matchresultat Rond 3. Den 7/12 1969

Div. I Norra

Den 6/12

Rockaden (U)—Wasa	2½—5½
Fagervik—Allians	3½—4½

Den 7/12

Wasa—Fagervik	7 —1
Allians—Rockaden (U)	4½—3½
Örebro—Stockholm S:a	1½—6½

Div. II Norra 2

Hägersten—Gnarp	5 —3
Södertälje—Rockaden (S)	½—7½
Sandviken—Uppsala ASS	5 —3
Akad. Uppsala—Gambit	6½—1½

Div. I Södra

Lundby—Hälsingborg SS	2½—5½
Limhamn—Lunds Akad.	3 —5
Eksjö—Växjö	2½—5½
Landskrona—Manhem	4 —4

Div. II Södra 1

Norrköping—Alingsås	6 —2
Säffle—Forshaga	5½—2½
Jönköping—Karlskoga	3½—4½
Nässjö—Schack 08	5 —3

Div. II Södra 2

Åstorp—Olofström	6½—1½
Ystad—Malmö AS	3 —5
Kalmar—Ronneby	3 —5
Lunds SK—Hälsingborgs SK	5 —3

Tabellställning efter rond 3

Div. I Norra

Vasa	4	3	—	1	6	20	—12
Örebro	4	3	—	1	6	17	—15
Schack 27	2	2	—	—	4	9	— 7
Stockholms S:a	3	2	—	1	4	15	— 9
Allians	4	2	—	2	4	16	—16
Rockaden (U)	4	1	—	3	2	13½	—18½
Fagervik	4	1	—	3	2	12½	—19½
Eskilstuna	3	—	—	3	0	9	—15

Div. II Norra 2

Rockaden (S)	3	2	1	—	5	18	— 6
Akad. SK (U)	3	2	1	—	5	17½	— 6½
Hägersten	3	2	1	—	5	15½	— 8½
Sandviken	3	2	—	1	4	10½	—13½
Uppsala ASS	3	1	1	1	3	12	—12
Gnarp	3	1	—	2	2	10	—14
Gambit	3	—	—	3	0	6½	—17½
Södertälje	3	—	—	3	0	6	—18

Div. I Södra

Lunds Ak. SK	3	2	1	—	5	15½	— 8½
Manhem	3	2	1	—	5	15	— 9
Hälsingb. SS	3	2	1	—	5	15	— 9
Växjö	3	1	1	1	3	13	—11
Eksjö	3	1	—	2	2	11	—13
Limhamn	3	1	—	2	2	10	—14
Lundby	3	—	1	2	1	9½	—14½
Landskrona	3	—	1	2	1	7	—17

Div. II Södra 1

Karlskoga	3	3	—	—	6	14	—10
Nässjö	3	2	—	1	4	15	— 9
Säffle	3	2	—	1	4	13	—11
Norrköping	3	1	—	2	2	13	—11
Schack 08	3	1	—	2	2	11	—13
Alingsås	3	1	—	2	2	10½	—13½
Forshaga	3	1	—	2	2	10	—14
Jönköping	3	1	—	2	2	9½	—14½

Div. II Södra 2

Malmö AS	3	3	—	—	6	18	— 6
Åstorps	3	2	1	—	5	16	— 8
Ystad	3	2	—	1	4	13½	—10½
Lunds SK	3	2	—	1	4	12½	—11½
Hälsingb. ASK	3	1	1	1	3	13	—11
Ronneby	3	1	—	2	2	10	—14
Kalmar	3	—	—	3	0	8	—16
Olofström	3	—	—	3	0	5	—19

??? PROBLEM

Bidrag och lösningar till
HILDING FRÖBERG,
Midgårdsvägen 8, 136 00 Handen

NIO ORIGINALPROBLEM TILLÄGNADE HERBERT HULTBERG

12702. A. Hildebrand, Uppsala (Sverige)

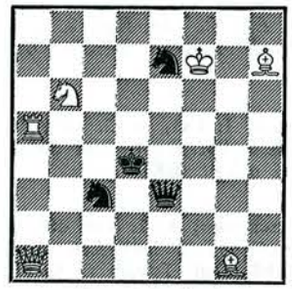

Matt i 2 drag
B) efter inl. åter ‡2

12703. Edvin Karlsson, Gräsmyr (Sverige)

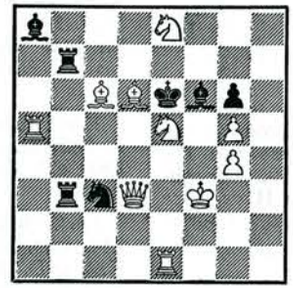

Matt i 2 drag

12704. Erik Svedberg, Gnarp (Sverige)

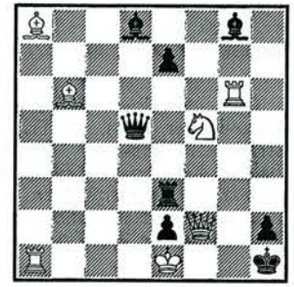

Matt i 2 drag

12705. Z. Fjellström, Stockholm (Sverige)

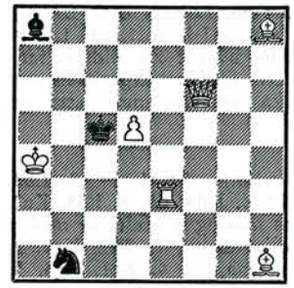

Matt i 2 drag

12706. Jan Hannelius, Kangasala (Finland)

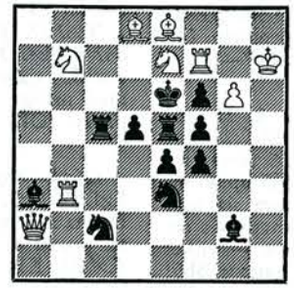

Matt i 2 drag

12707. H. Fröberg, Handen (Sverige)
(utom tävlan)

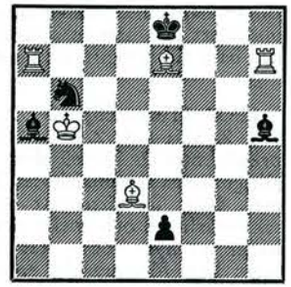

Matt i 3 drag

12708. Manne Persson, Mora (Sverige)

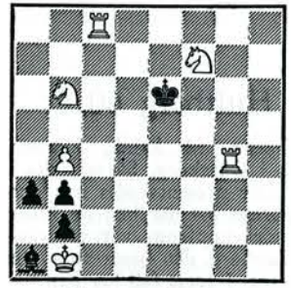

Självmatt i 2 drag
B) med Tc8 på g8

12709. Allan Thorsson, Lindome (Sverige)

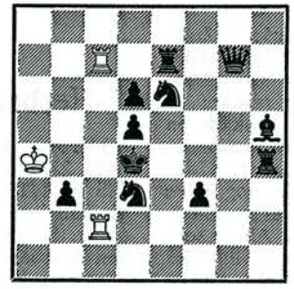

Hjälpmatt i 3 drag
B) med Ka4 på a5

12710. W. Jörgensen, Köbenhavn (Danmark)

Självmatt i 3 drag
Maximummer

Problemturneringar

Tidskrift för Schack. Årsturnering för A) tvådragare, B) tredragare, C) hjälpmatter och självmatter. Domare: H. Fröberg. Priser i varje avdelning 50, 30 och 20 kr. Adress: H. Fröberg, Midgårdsvägen 8, 136 00 Handen.

Magyar Sakkélet. Årsturnering för A) studier, B) tvådragare, C) tredragare, D) hjälpmatter (utan fantasipjäser). 3 priser i varje sektion. Adress: Magyar Sakkélet, Budapest 502. P.O., Box 52, Ungern.

Die Schwalbe. Tvådragare sändes till: Hans-Dieter Leiss, 55 Trier, Kronprinzenstrasse 18. Tre- och flerdragare till: Dr. Baldur Kozdon, 8 München 50, Reinachstrasse 55. Fantasiproblem till: Hans Peter Rehm, 75 Karlsruhe-Bergwald, Fridtjof Nansen-Strasse 27, Tyskland.

Lösningar till problemen

12636—12644, häfte 6

12636 (Mansfield) 1. De2. Självbindningarna på d6 har inte nyhetens behag, men tillsammans med självbindningarna på d4 bildas ett helgjutet formskönt problem. Lf8 har bara till uppgift att hindra Kf7—f8.

12637 (Tikkanen) 1. D×e6, 2. D×e5; Se8. 2. Sf5; Sc4. 2. Se2; Sb5. 2. Tc2. Mot primärhotet 2. D×e5 drar Sd6 först likgiltigt varpå sekundärhotet 2. Sf5 uppkommer. Svart fortsätter att försvara sig mot sekundärhotet och spelar Sc4 varpå vit erhåller ett nytt hot — tertiärhot — vilket svart kan försvara sig emot genom Sb5! vilket vit besvarar med 2. Tc4. Idén benämnes fortsatt försvar i fortsatt försvar. Samma idé framkommer i förförelsen 1. De2? e4!, men matterna förändras. 1. De2? Se8. 2. De4; Sc4. 2. Dd3; Sb5! 2. Dc4.

12638 (Ahues) 1. Se7, 2. Sc6; Sd2. 2. Tg4; Dd3. 2. D×f6. Försök: 1. S3d4? Td3! 1. S5d4? Dd3! Svart försvarar sig i både lösning och försök genom att avskära en vit linje, så att vit inte kan avskära en annan vit linje. Försvarsmetoden benämnes Lewmann-parad. PP påpekar att 1. S3d4? är artificiell (konstlad), men får nog anses som acceptabel då den harmonierar med 1. S5d4? Idén är en uppfinning av Ahues som går ut på att vit öppnar en svart linje, så att svart erhåller en parad. Skulle vit ha en 3:e S på e2, så skulle draget Se2—d4 duga som lösning.

12639 (Somerpuu & Hannelius) 1. Dh8, 2. D×c8; T2×h8/Th5. 2. Ld2; T8×h8. 2. Se8; Td8. 2. D×d8; Tb8. 2. D×b8; Ta8. 2. S×a8. Författarna har tydligen försökt göra ett svårlöst problem och förbluffande många lösare gick i fällan 1. Sa8? T×c6†! 2. d×c6, Th5!

12640 (Backe) 1. Te4, Kd1. 2. Tc4; Kf1. 2. Tg4. Försök: 1. c6? Kf1! 1. g6? Kd1! Följande är lustigt nog ingen föregångare: Kf3, Tf4, Bd4, h4 — Kf1. L. N. de Jong, 1927. 3‡ 1. d5, Ke1. 2. Td4; Kg3. 2. Kg3! En liten älskvärd miniatyr. Lättlöst och roande (AG).

12641 (Limbach) 1. Lc1, c4. 2. La3; d3. 2. Lb2; e2. 2. Kf6. Försök: 1. Kf6? d3! 1. Lb2? e2! Väl så enkelt (EK).

12642 (Kizilitschenko) A) 1. Ka8, c8S. 2. Lb8, Ld5. B) Kc6, c8T. 2. Kd7, Le6. C) 1. Ka7, c8D. 2. Lb8, Da6. Tyvärr är C bil. med 1. Kc8/Kc6, La6. 2. Kd7, c8D. Författaren korrigerar genom att flytta Lc4 till b3 varpå C försvinner.

12643 (Gedda) 1. Dd2, 2. Lc3 och 2. Tc3; a4. 2. Lc3, L×f7. 3. Dc2, K×c2; L×f7. 2. Tc3, a4. 3. Db2, K×b2. Försök: 1. Kd1? a4! (ej L×f7. 2. Tf6, Lb3. 3. Dc2, L×c2). 1. Tf6? (2. T×b4!), a4! 2. Kd1, a3! 1. T×b4? a×b4. 2. Tf6, b×c3! En alldeles fantastisk självmatt. Gedda experimenterar med många olika tematan, men detta tar priset! (OL).

12644 (Nordström) 1. Kc4, f4. 2. Lb3, Lg1. 3. Dc3, Kf2. 4. Kd4, d3. 5. Ld5, Ke2. Denna svårfunna lösning missades av många på grund av följande bil. 1. Kc2, Kg3. 2. K×d2, Kf4. 3. Dh3, f3. 4. Ke1, Ke3. 5. Df1, Lc3.

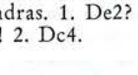

Herbert Hultberg 60 år

Herbert Hultberg, fil. kand., kamrer, född 27/1 1910 i Göteborg. Så står det i TfS nr 1/1960. Där presenterades han och vi skall inte upprepa oss när han nu fyller 60 år. Sedan hjulet uppfanns var väl vännen Herbert Hultberg det bästa som har hänt mänskligheten. I varje fall har han betytt mycket för svenskt problemliv. Januarioriginalen är en liten hyllning till jubilaren för hans stora förtjänster. Vi vill även presentera ett av hans egna problem och väljer då en av hans enklare. Just i bagatellerna kan man identifiera en författares storhet. Problemet belyser även författarens förkärlek för humoristiska och originella detaljer i sina produkter.

12711. H. Hultberg,
Springaren 1958

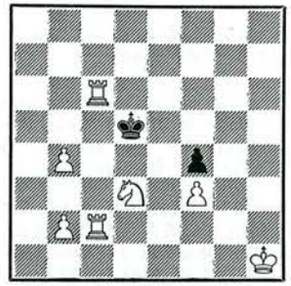

Matt i 3 drag

Först prövar vi 1. S×f4? Ke5? 2. Se2, Kf5. 3. T2c5. Paraden är 1. —, Kd4!, men lösaren måste fortfarande vara vaksam. Om 2. Se6? Ke5!, men ej Ke3?, ty 3. T6c3. Om 2. Se2? Ke3!, men ej Ke5?, ty 3. T2c5. Lösning: 1. Se5! K×e5. 2. Td2, Kf5. 3. Td5; Kd4. 2. Sc4, Kd3 (Kd5. 2. Td6). 3. Td2.

†

Svante Sandin död

Den framstående problemisten Svante Sandin, Märsta, avled den 6/12 1969. Han var född den 3/10 1900. Till yrket var han lervarufabriksarbetare. Han har komponerat cirka 500 problem. Av dessa belönades 3 med 1 pris, 5 övriga pris och 4 erhöll olika omnämnanden. Debut 1935. Han sände ofta sina problem till utländska tidskrifter, men även i TfS var han en välkänd profil. Hans problem var modernt inriktade och han laborerade med förkärlek med förspels- och förförelseproblem. Svante Sandin återfinns bl.a. med fotografi och problem i det nyligen utkomna sverigenumret av den jugoslaviska tidskriften "Problem", som f. n. är FIDE:s officiella organ för schackkomposition. Vi lyser frid över hans minne.

Arnoldo Ellerman död

A. Ellerman, Argentina, har nyligen avlidit. Han var född den 12/1 1893. Han var en av världens framgångsrikaste problemförfattare. Hans problem kännetecknades av bländande teknik och originalitet. Nr 12674 blev det sista original som TfS fick publicera från honom. Lösningarna var skrivna med darrig handstil och med vemod konstaterar vi att detta varslade om vad som måste ske. Vill man ge ett prov på hans konst, så finns det mycket att välja på! Han har komponerat över 5000 problem och av dessa erhöll 115 första pris och mer än 1000 fick andra utmärkelser. Vi väljer ett problem av Ellerman från 1931 som visar att han var modernt inriktad.

12712. A. Ellerman,
De Problemist
1 pris 1931

Matt i 2 drag

Svart avskärning av en egen linjepjäs framställdes redan i schackspelets grå forntid. Sådana avskärningar användes i regel som h j ä l p m e d e l vid framställandet av en viss idé. Man var inte djärv nog att utnyttja detta hjälpmedel som bärande idé. Det var först när Herpai avskar 2 svarta linjer i samma drag som man accepterade hans namn som temabärare. Tema Herpai hade alltså sett dagens ljus, men givetvis fanns temat framställt långt tidigare. Senare kom norrmannen F. Storm med förslaget att döpa avskärning av endast en svart linje till tema Storm! På liknande sätt har många andra moderna tvådragsteman kommit till. Det vilar ett löjes skimmer över sådana uppfinningar, men inget ont som inte har något gott med sig. Om man inte sätter likhetstecken mellan temabärare och första framställning, så kommer man fram till motiveringen med temanamn som bär författarens efternamn — man kan

lätt identifiera en viss bestämd idé utan krångliga beskrivningar. Sedan man en gång lärt sig vad som menas med Herpai-temat, så vet man vad saken gäller och ur den synpunkten är det likgiltigt om Herpai var första framställare av idén eller ej. Ett faktum är dock att han fäste uppmärksamheten på att idén motiverade ett namngivande. Herpai krävde inte mattförförelse (förkortas MF) i sitt tema, men det är först när temat framställes med MF som det blir intressant. Den geniale Ellerman framställde temat redan 1931 som framgår av nr 12712. Efter inl. 1. Tg7, som hotar 2. Th7, kan svart parera genom att avskära Lb1. Prövar man först Ld3 (som avskär Tc3 och Td1) uppstår ingen MF då vit bara erhåller möjligheten 2. De3 (alltså Storm-tema). Vit har ju ingen anledning att pröva 2. K×d5 då svart behåller hotet mot Ta6. Först när svart prövar Td1—d3 (som avskär Tc3 och Le2) har vit anledning att pröva 2. De3 eller 2. K×e5. Alltså MF. Endast 2. K×e5 duger. Därefter prövar svart försvarsmöjligheten Tc3—d3 (som avskär Td1 och Le2). Vit fick nu mattmöjligheterna 2. K×c5/d5/e5, men eftersom Td3 garderar d5 och La1 hindrar K×e5, så återstår bara 2. K×c5. Slutligen kan svart spela Sd3 (som avskär Td1 och Le2). Vit fick möjligheterna 2. K×d5 och 2. K×e5, men eftersom Sd3 garderar e5 kan vit bara spela 2. K×d5. Alltså MF. Dragen e4. 2. Df4 och Tc2. 2. De3 får betraktas som bivarianter. Om svart kunde spela Bd5—d3 skulle det uppstå dualmatter genom 2. Kd5 och 2. K×e5. Deta är förklaringen till varför inte ställningen flyttas 2 steg uppåt för att slippa de tråkiga vita bönderna på 7:e raden. Ellerman är borta, men hans vackra problem lever vidare till glädje för alla problemvänner.

☆

Meddelande till TfS-läsarna!

Inbetalningskortet med detta nummer når av tekniska skäl även dem som erlagt avgift för 1970. Vi tackar dessa hjärtligt och ber övriga schackvänner snabbt insända avgiften till undvikande av arbetet med postförskottsförsändelser.

Tack och åter tack!

Red.

SSKK Klass I grupp 52

Nr 00. SPANSKT

Per-Olof Gromark	**Ingvar Eriksson**
Malmö	Rasbokil

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. L×c6

Det av Fischer populariserade avbytet, som enligt min mening ger vit ett varaktigt positionellt tryck i flera varianter.

4. — d×c6 5. 0—0 f6 6. d4 Lg4 7. c3 Ld6 8. Le3 Se7 9. Sbd2 Sg6?

Att detta är dåligt visar sig snart. Som förberedelse för 0—0 kan spelas 9. — Dc8, vilket garderar b7 vid ett ev. Db3. En annan plan är Dd7 följt av 0—0—0.

10. h3 Le6 11. d×e5 S×e5 12. S×e5 L×e5 13. f4 Ld6 14. e5 f×e5 15. f×e5 Le7 16. Dh5† g6 17. Dh6 Lf8 18. Df4 Lg7 19. Sf3 De7 20. b4! Tf8 21. Dg3 b6 22. Lg5 Df7 23. Lh4?

Det ser ju inte bra ut att tillåta Df4 och är det säkert inte heller! Dh4 var att föredra.

23. — Df4 24. De1 Dc4 25. Dd2 T×f3?

Att detta är fel, är inte så lätt att förutse. Svart trodde nog att vit gjort ett förbiseende. Efter 25. — Df4 är vits fördel inte särskilt påtaglig.

26. Dg5 Tf7

En annan möjlighet för svart var 26. — T×f1, men efter 27. T×f1 Kd7! 28. Tf4 D×c3 29. De7† Kc8 30. D×e6† Kb7 31. Tc4 tycks vit vinna.

27. Tfd1 Td7 28. Td4 D×c3 29. Tad1 Ld5 30. T×d5!

Poängen med pjäsoffret: ett kvalitetsoffer!

30. — c×d5 31. e6 Ld4†

Att inget annat hjälper bättre, kan man övertyga sig om med en liten analys.

32. Kh1 Tg7 33. D×d5 c6 34. Dd6 h6 35. Tf1 Uppg.

Ett angreppsparti med först ett (positionellt) pjäsoffer och sedan som logisk följd ett kvalitetsoffer. Kvarhållandet av den svarta kungen i centrum och därmed fortsatt angrepp innebar stora analytiska problem.

Anm. för TfS av
Per-Olof Gromark

TIDSKRIFT FÖR SCHACK erbjuder

äldre årgångar av Tidskrift för Schack

Vid beställning för minst 10 kronor är leveransen portofri.
Vid beställning av minst 10 årgångar lämnas 15 % rabatt på nedanstående priser.

Årgång	Pris	Årgång	Pris	Årgång	Pris
1910 åter tillgänglig	20 kr	1921	6 kr	1960	10 kr
1911	8 „	1924	6 „	1962	12 „
1913	8 „	1927	3 „	1963	12 „
1914	8 „	1931	6 „	1964	12 „
1915	8 „	1932	6 „	1965	12 „
1916	10 „	1956	12 „	1966	12 „
1919	8 „	1957	12 „	1967	12 „
1920	5 „	1958	10 „	1968	14 „
		1959	10 „	1969	14 „

Beställning kan göras hos Tidskrift för Schack, Box 7123, Göteborg 7, eller genom insättning på postgiro nr 60 46 34.

Komplettering av ofullständiga åtgångar sker i görligaste mån till humana priser mot insändande av lista över saknade nummer. På begäran söker TfS även anskaffa andra årgångar än de ovannämnda.

Berika Ditt schackbibliotek med en serie årgångar av TfS — en fascinerande kavalkad i ord och bild av 1900-talets svenska och internationella schackliv!

Beställ innan lagret sinar!

TIDSKRIFT FÖR SCHACK

ALLT I SCHACK

SM-Bulletinen, Sundsvall .. häft.	10:—
Schackprotokoll per tusen	30:—
d:o med namntryck tillkommer	3:—
Protokollböcker, för 40 partier, per st.	3:50
Protokollböcker, dubbla för 15 partier, per st.	2:25
Rondlistor, med rondlistor tryckta på båda sidorna:	
Rondlistor f. 4 o. 6 delt. per st.	0,05
Rondlistor f. 8 o. 10 delt. per st.	0,10
Rondlistor f. 12 o. 14 delt. per st.	0,15
Rondlistor f. 16 o. 18 delt. per st.	0,20
Rondlistor f. 20 o. 22 delt. per st.	0,25
Förseglingskuvert per st.	0,10
Förseglingslappar per st.	0,05
Monradskort, användes även till placeringskort per st.	0,08
Laguppställningar för seriematcher	
för 4 och 6 deltagare per st.	0,10
för 10 deltagare per st.	0,15
för 15 och 20 deltagare per st.	0,20

Moms + porto tillkommer på priserna

STOCKHOLMS SCHACKFÖRLAG
Henry Andersson
Brännkyrkagatan 71 117 23 Stockholm
Tel. 08 - 69 42 37 Postgiro 55 08 86

Utländsk schacklitteratur

NYHETER!!

1969. Palma de Mallorca. (I: Larsen)
De spanska orig.bullet. ... 21:70
Duplic. jugosl. utgåva .... 9:—

Grob, Grob's Angriff. II. erw. Ausg. 93 s. Karton. (I. Ausg. sedan länge slutsåld och eftersökt) 22:20

Négyesy & Hegyi, Schachkombinationen. 302 s. Linnebd. 23:20
(Den engelska uppl. med titel Combination in Chess. 1965. XII, 304 s. Linnebd. Kr. 17:80)

Schwarz, Skandinavisch und Jugoslawisch. 237 s. Linnebd. ... 29:40

Se även mina annonser i sept.—dec.-numren. Det i dessa offererade är endast en ringa del av mitt rikhaltiga lagersortiment. Meddela Edra generella och specificerade önskemål, och jag sänder lämpligt offertmaterial.

Porto och Moms tillkommer. Ej förskottlikvid.

UNO LINDE
Box 14002 400 20 Göteborg 14

Åter inkommen!

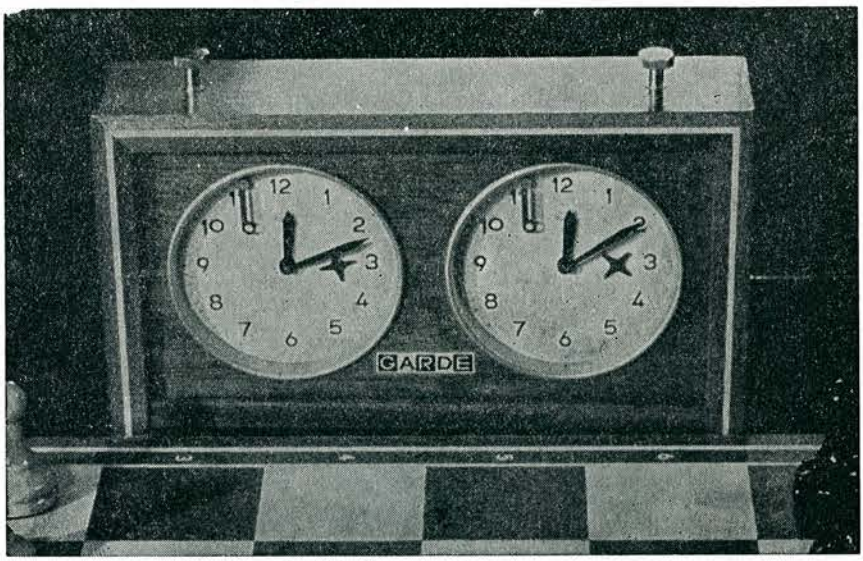

Internationella schackklockan Garde **Kr. 48:— inkl. moms**

LUNDINS SCHACKFÖRLAG

Torbjörn Klockares Gata 15 113 30 Stockholm Tel. 08/33 70 01 Postg. 35 68 40

Nya böcker

Boken över:
SCHACKOLYMPIADEN I LUGANO 1968
En vacker bok med många illustrationer.
Tysk text. Inbunden 47:50

En ny Schwarz-monografi:
SKANDINAVISCH+JUGO-SLAWICH
Innehållande de senaste rönen ... 28:—

SCHACKINFORMATOR VII **30:—**

Renaud/Kahn:
DER ERFOLGREICHE MATTANGRIFF ..... 19:—

Bo Göransson:
MARSHALL-ANGREPPET
3:e kompletterade upplagan ..... 6:—

(Moms och porto tillkommer)

SCHACKBULLETINENS FÖRLAG
Box 323 751 05 Uppsala 1

REA-erbjudande jan.-febr.

- **Lisizyn:** Pervyje sjagi v schachmatnom iskusstve. Rysk. Inb. 210 sid. .. 5:—
- **Löwenfish:** Kniga natjinajusjego schachmatista. Rysk. Inb. 350 sid. 7:—
- Worls student Chess championship Lyon 1955 o. Uppsala 1956 tills. 5:—
- Europa-cupen Sthlm 1960 svensk 5:—
- P. Keres: Sto partij. Rysk med toppkommentarer av Keres. Inb. .. 10:—
- VM-1957, 1968, 1961, ryska bulletiner +andra turn. och partier .... à 7:—
- Sovjetmäst. semifinaler 1957 (i tre städer). Samtl. partier. Ryska bull. 5:—
- Landskampen Sovjet—Jugoslavien 1957. Samtl. part. Ryska bull. .. 5:—
- Int. turn. Moskva 1961. Ryska bullet.+andra partier, artiklar etc. 6:—
- **Sokolskij:** Die Ernöffnung 1. b2—b4 ..... 10:—
- **B. Larsen:** Lærebog i Skak. Inb. 7:50
- **S. Jonasson:** Relfssongambiten (med något skadade omslag) ..... 4:—
- 100 schacktidskrifter och bulletiner från hela världen ..... 30:—

(Moms och porto tillkommer)

SCHACKBULLETINENS FÖRLAG
Box 323 751 05 Uppsala 1

VÄSTERGÖTLANDS TRYCKERI · SKARA 1970